Nr 1
kwiecień 2018

WYTWÓRNIA UNIJNYCH POMYSŁÓW

Folder Informacyjny
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi

Wytwórnia Unijnych Pomysłów – Folder Informacyjny Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi

Wydawca: Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi, 90-608 Łódź, ul. Wólczańska 49,
tel. 42 638-91-30/39, fax 42 636-77-97, www.wup.lodz.pl
Realizacja: Wydawnictwo KA s.c. J. Tomczyk-Lidochowska, K. Wiśniewska-Lewicka
Redakcja: Łukasz Karkoszka, Paweł Tiahnybok, Marek M. Magda, Joanna Tomczyk-Lidochowska, Dominik Wójcik
Opracowanie graficzne: Wydawnictwo KA s.c. J. Tomczyk-Lidochowska, K. Wiśniewska-Lewicka
Koordynacja: Magdalena Bergman, Joanna Wiencek, Ewelina Mamenas, Elżbieta Domagała (WUP w Łodzi)
Koncepcja graficzna okładki: Magdalena Frączek
Zdjęcia: Wydawnictwo KA s.c., Piotr Wackemann (4, 5, 14, 16, 20, 22), Dominik Wójcik (10), archiwum UM WŁ (11), obrazy licencjonowane przez Depositphotos.com/Drukarnia Chroma (okładka, 12, 18, 24, 27, 31)

Łódź, kwiecień 2018 r.

Publikacja bezpłatna, współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Fundusze Europejskie Program Regionalny

Rzeczpospolita Polska

Region łódzkie

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Spis treści

ROZMOWA

Dzieciom potrzebna jest miłość
Rozmowa z Urszulą Łużniak, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Łódzkiego Wschodniego o deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej 5

ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE

Lepiej działać razem
O konkursach realizowanych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych 8

CIEKAWE WYDARZENIA

Fundusze w służbie rodziny
O seminarium dotyczącym deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej 10

Przyjdź, zobacz, sprawdź!
O zbliżających się Dniach Otwartych Funduszy Europejskich 11

DOBRE PRAKTYKI

Życiowa odnowa
O projekcie „Powrót do życia” 12

Scenariusz pisze życie
O projekcie „Aktywizacja zawodowa w gminach Warta i Goszczanów” 14

Starych drzew się nie przesadza
O projekcie „Lepsze życie” 16

Pomocna dłoń
O projekcie „Na zdrowie” 18

Kocham, więc wspieram
O projekcie „Aktywne wsparcie rodzin” 20

Serce do pracy
O projekcie „Rehabilitacja kardiologiczna jako środek powrotu do życia społecznego i zawodowego” 22

Rodzicielstwo kontra praca
O projekcie „Mama w pracy” 24

USŁUGI ZDROWOTNE

Dziś liczy się zdrowie
O konkursach na usługi i programy zdrowotne 26

REALIZUJĘ PROJEKT

Śmiało sięgaj po fundusze!
O możliwościach skorzystania z unijnego dofinansowania 28

OBSERWATORIUM RYNKU PRACY

Stać ich na wiele
O raporcie „Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych w województwie łódzkim II” 30

WEŹ UDZIAŁ W PROJEKCIE

Lista wybranych projektów w ramach RPO WŁ 32

Maria i Wiesław Krawczyk stworzyli ciepły i kochający dom dla trójki dzieci o dużym stopniu niepełnosprawności. Biorąc udział w projekcie „Siłą Dziecka – Stabilna Rodzina", rodzice zastępczy dowiedzieli się, co zrobić, żeby pomóc dzieciom przebrnąć przez codzienne problemy.

DZIECIOM POTRZEBNA JEST MIŁOŚĆ

Rozmowa z Urszulą Łużniak,
Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
Powiatu Łódzkiego Wschodniego

Bezpieczna więź z rodzicami to fundament wychowania i kapitał na przyszłość. Wychowywanie w rodzinie zapewnia dziecku optymalny rozwój w każdej sferze: emocjonalnej, intelektualnej, fizycznej i społecznej. Mówiąc prościej: dając dziecku miłość, zapewniamy przeniesienie tej miłości na kolejne pokolenia. Dostrzegając potrzeby najmłodszych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi projekt „Siłą Dziecka – Stabilna Rodzina". Jego celem jest polepszenie dostępu do usług społecznych ograniczających marginalizację, ubóstwo i wykluczenie społeczne m.in.: dzieci z pieczy zastępczej, rodziców zastępczych oraz kandydatów na rodziny zastępcze z obszaru powiatu łódzkiego wschodniego. Dla uczestników przygotowano m.in. szkolenia, usługi psychologiczno-pedagogiczne i terapeutyczne, usługi wsparcia dla rodziców sprawujących pieczę zastępczą, szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych, poradnictwo prawne oraz obozy rehabilitacyjne. Działania mają wzmocnić rodziny i zapewnić dzieciom bezpieczne środowisko, w którym mogą dojrzewać. Przedsięwzięcie realizowane jest w ramach Poddziałania IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

W ostatnich latach w obszarze polityki społecznej promowane jest odejście od świadczenia usług wsparcia rodziny w formie instytucjonalnej na rzecz opieki świadczonej w środowisku lokalnym. Czy, Pani zdaniem, to słuszny kierunek zmian?

Wybór formy wsparcia rodziny zależeć powinien przede wszystkim od jej rodzaju, struktury, zdiagnozowanych dysfunkcji i problemów socjalnych, a także otwartości i chęci współdziałania ze specjalistą świadczącym daną usługę pomocy. Na pewno promowanie wsparcia środowiskowego ma swoje zalety, ale czasami sytuacja rodziny wymaga również wsparcia instytucjonalnego. Szczególnie dotyczy to osób uzależnionych, których choroba dezorganizuje funkcjonowanie całej rodziny. Moim zdaniem, wybór formy wsparcia zależy przede wszystkim od prawidłowo postawionej diagnozy socjalnej, z wykorzystaniem wszystkich narzędzi i metod pracy socjalnej, a także pomocy i współpracy ze strony specjalistów z różnych dziedzin. Tak sporządzona diagnoza pozwoli wypracować właściwą formę wsparcia. Wybór pomocy instytucjonalnej, środowiskowej czy też indywidualnej musi poprzedzać dokładne wyjaśnienie członkom rodziny proponowanych form wsparcia oraz uzyskanie wstępnej akceptacji i chęci współpracy. Tak więc w polityce społecznej należy bardzo rozważnie promować zmiany i przede wszystkim nie wylewać przysłowiowego „dziecka z kąpielą". Czasami warto udoskonalić już istniejące formy wsparcia, a nie burzyć dotychczas wypracowanych metod i zaczynać wszystko od nowa. Przy wyborze trzeba przede wszystkim mieć na celu dobro dziecka i jego najbliższych.

Jakie są największe zalety zastępowania instytucji domów dziecka formą pieczy zastępczej? Czy, Pani zdaniem, możliwa jest całkowita rezygnacja z opieki instytucjonalnej?

Placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące do tej pory nie spełniały prawidłowo swojej funkcji. Przede wszystkim były zbyt liczne. System opieki i wychowania funkcjonujący w placówkach oparty był (w niektórych placówkach nadal jest) na organizacji wojskowo-obozowej, z przewagą poleceń nakazujących i zakazujących. W środowisku takim nie ma miejsca na prawidłowo realizowaną funkcję opieki i wychowania.

Dokończenie na str. 6

Dokończenie ze str. 5

Trzeba tu zauważyć, że pieczą zastępczą objęte są dzieci do 18. roku życia, które z różnych przyczyn i w różnym wieku wymagają tej pomocy. Uważam, że im młodsze dziecko, tym decyzja o umieszczeniu go w instytucjonalnej pieczy zastępczej powinna być podejmowana ze znacznie większą ostrożnością. Małe dzieci na pewno powinny trafić do rodzinnej pieczy. Ale też całkowita likwidacja instytucjonalnej formy pomocy nie jest wskazana, raczej powinna być jak najprędzej zmieniona i dostosowana do istniejących potrzeb i problemów, szczególnie młodzieży i dzieci starszych ze środowisk niedostosowanych społecznie. Uważam bowiem, że rodzinna piecza zastępcza nie zapewni fachowej i wszechstronnej opieki i pomocy dla podopiecznych, którzy sprawiają problemy wychowawcze i wykazują cechy demoralizacji społecznej. W takim przypadku prawidłowo zdiagnozowana sytuacja dziecka i właściwa specjalistyczna pomoc instytucjonalna mają szansę świadczyć wsparcie kompleksowo, na wielu płaszczyznach. Jednak, tak jak zawsze, w polityce społecznej, najważniejsza jest prawidłowo postawiona diagnoza socjalna. Natomiast zaletą rodzinnej pieczy zastępczej jest przede wszystkim stworzenie namiastki domu rodzinnego: otoczenie dziecka miłością, zagwarantowanie poczucia bezpieczeństwa i stabilnych warunków opieki i wychowania, poszanowanie jego praw i podmiotowości. Ważna jest też pełna akceptacja, zarówno dobrych, jak i złych cech, zachowań i doświadczeń dziecka.

Czy polskie społeczeństwo jest gotowe na deinstytucjonalizację domów dziecka?

Jest to jedno z trudniejszych pytań, bowiem problem dotyczy dzieci i młodzieży, które w sposób niezawiniony zostały skrzywdzone przez najbliższych. Moją obawę budzą motywacje, którymi kierują się kandydaci na rodzica zastępczego. Dotyczy to przede wszystkim rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych i rodzinnych domów dziecka. Jeżeli są to ukryte motywacje finansowe i tzw. „sposób na życie", to nie jest to dobre. Musi być jeszcze empatia i chęć niesienia pomocy dzieciom skrzywdzonym przez los. Dlatego uważam, że przygotowanie kandydatów do roli rodzica zastępczego powinno być zmienione. Mam tu na myśli procedurę zbliżoną do procedury adopcyjnej. Rola rodzica zastępczego powinna być bowiem poprzedzona bardzo dobrym, dogłębnym przygotowaniem i sprawdzeniem kandydatów. Wyłączeniu podlegają tu spokrewnieni rodzice zastępczy, których motywacje przyjęcia dziecka do rodziny mają inne podłoże. Mam wrażenie, że jako społeczeństwo nie do końca jesteśmy przygotowani na deinstytucjonalizację pieczy zastępczej.

Od dawna zajmuje się Pani pomocą skierowaną do rodzin. Czy na przestrzeni lat zmieniły się potrzeby wsparcia w tym zakresie?

W pomocy społecznej pracuję ponad 40 lat. W pierwszej dekadzie tego okresu była to terenowa praca pracownika socjalnego. W kolejnych, organizacja pracy podległych pracowników, aż do pracy w powiatowej jednostce pomocy społecznej. Jestem pedagogiem pracy socjalnej, której mentorem była i jest pani profesor Ewa Marynowicz-Hetka, twórczyni warsztatu pracownika socjalnego. Mój okres pracy zawodowej obejmował czas obowiązywania trzech ustaw o pomocy społecznej (wcześniej opiece społecznej). Tak więc pracowałam w czasie, kiedy obowiązywała pierwsza ustawa z 1923 roku, kolejna z 1990 roku. Teraz pracuję, kiedy obowiązuje ustawa z 2004 roku, z której w 2011 roku został wyłączony dział wsparcia rodziny i pieczy zastępczej tworząc odrębną ustawę. Optymistyczny jest fakt zachodzących na przestrzeni lat zmian, zarówno w zakresie sygnalizowanych potrzeb, jak i form wsparcia w obszarze pieczy zastępczej. Z pewnością dostęp do pomocy specjalistów z różnych dziedzin znacznie się polepszył, co ma przełożenie na jakość świadczonej pomocy. Poza tym nowe regulacje prawne umożliwiają lepsze i wielopłaszczyznowe działanie wpływając na zwiększenie świadomości społecznej. Duże znaczenie ma również nagłaśnianie wielu zjawisk patologicznych oraz walka z nimi i naganna ocena opinii publicznej. Ważne są również pieniądze, dzięki którym można rozszerzyć i udoskonalić proponowaną ofertę pomocy.

PCPR, którym Pani kieruje, realizuje projekt „Siłą Dziecka – Stabilna Rodzina", który wpisuje się w proces deinstytucjonalizacji.

Nasze przedsięwzięcie realizowane jest w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tuszynie. Pomysł napisania projektu wymusiła trudna sytuacja rodzin zastępczych, dzieci w nich umieszczonych oraz rodziców biologicznych, a także rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

Koordynatorzy pieczy zastępczej, wspólnie z asystentami rodzin lub terenowymi pracownikami socjalnymi, wystąpili z propozycją dodatkowego wsparcia dla rodzin. Możliwość złożenia wniosku o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 stworzyła warunki do realizacji zaplanowanych zadań. Pomoc świadczona jest w formie kompleksowej, uzupełniającej się wzajemnie. Głównym celem projektu jest organizacja usług społecznych ograniczających marginalizację środowisk pieczy zastępczej, przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu rodzin objętych wsparciem. Do współdziałania zaprosiliśmy tuszyński MOPS, gdyż duża liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, a także zagrożonych umieszczeniem w pieczy, pochodziła właśnie z obszaru gminy Tuszyn. Podjęliśmy działania zmierzające do sfinalizowania partnerstwa, które uzyskało aprobatę zarówno władz gminy, jak i powiatu.

Jakie działania przygotowano w ramach projektu?

„Siłą Dziecka – Stabilna Rodzina" to przedsięwzięcie, w którym zaplanowane zostały różnorodne formy

wsparcia, również z wykorzystaniem wypracowanych praktyk z innych projektów. Oferujemy pomoc psychologiczną dla rodzin zastępczych (zawodowych, niezawodowych, spokrewnionych, rodzinnego domu dziecka) oraz rodzin biologicznych (szczególnie z problemem uzależnień), a także wsparcie terapeutyczne dla wszystkich ww. grup beneficjentów. Poza tym organizujemy szkolenia tematyczne dla zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych. Rodzice zastępczy korzystać mogą z usług defektologa (osoba zajmująca się problematyką ograniczeń rozwojowych związanych z występującymi u dziecka upośledzeniami fizycznymi lub umysłowymi, a także oceną możliwości indywidualnych oraz optymalizacją programu rehabilitacji – przyp. red.) i prawnika. Prowadzimy również szkolenia kandydatów na rodziców zastępczych. W ramach projektu świadczymy usługi wsparcia rodzin przez pracownika socjalnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz asystenta rodziny. Dla dzieci z rodzin zastępczych i rodzin biologicznych przygotowaliśmy obóz Aflatoun, w trakcie którego wykorzystane zostały innowacyjne w skali światowej narzędzia edukacyjne, wypracowane w ramach nowatorskiego projektu „Wybierz przyszłość" (dobre praktyki Europejski Fundusz Społeczny 2012). Dla rodziców i dzieci niepełnosprawnych umieszczonych w rodzinach zastępczych zorganizowaliśmy obóz terapeutyczno-rehabilitacyjny.

Tak, jak Pani wspomniała, w ramach projektu zaplanowano m.in. szkolenia kandydatów na rodziców zastępczych. W jaki sposób Państwo ich poszukują?

Pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych odbywa się na różne sposoby. Przede wszystkim jest to propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez plakaty, ogłoszenia, ulotki. Korzystamy również z pomocy proboszczów parafii, kuratorów sądowych i organizacji społecznych. Skuteczność zostaje potwierdzona dopiero w trakcie wstępnej weryfikacji. Wtedy część osób rezygnuje. Kandydaci, którzy zostaną, są kierowani na szkolenie. Po jego ukończeniu zostają rodzicami zastępczymi.

Z jakim odbiorem spotkały się proponowane formy wsparcia wśród uczestników przedsięwzięcia?

Po 21 miesiącach realizacji projektu można stwierdzić, że większość z zaplanowanych form wsparcia spotkała się z pozytywnym odbiorem uczestników projektu. Choć, tak jak zawsze, życie zweryfikowało potrzeby uczestników i przykładowo okazało się, że większe zapotrzebowanie było na wsparcie terapeutyczne niż psychologiczne. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również formy wsparcia organizowane w formie wyjazdowej, z kilkudniową zmianą środowiska. Dla nas – pracowników socjalnych – jest to doskonały warsztat pracy, w ramach którego możemy poznać uczestników w warunkach innych niż dom rodzinny, czy w czasie wizyt w naszej instytucji.

Czy usługi, które Państwo zaproponowali, przynoszą pożądane efekty?

Bezspornym efektem projektu jest wskazanie rodzicom zastępczym defektów występujących u dzieci, nad którymi trzeba odpowiednio pracować. Ważne jest również pokazanie rodzicom zastępczym sposobów rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie w trudnych sytuacjach. U wielu uczestników wzmocniliśmy umiejętność rozwiązywania problemów edukacyjno-wychowawczych. Duży nacisk położyliśmy na rozwijanie umiejętności rozmawiania z dziećmi, słuchania ich i – co ważne – słyszenia ze zrozumieniem. Udało się również wypracować odpowiednie sposoby komunikacji, pozwalające na wzmacnianie wzajemnych relacji i poszanowania godności osób w rodzinie. Ale oczywiście nie wszystko i nie wszędzie jest możliwe do przeprowadzenia. Zdarzają się rodzice zastępczy, którzy uznają, że żadna pomoc nie jest im potrzebna. Z mojego doświadczenia wynika, iż są to najczęściej rodziny zastępcze niezawodowe, często są to dalsi krewni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Natomiast bardzo chętne do współpracy są rodziny zastępcze spokrewnione, no i oczywiście rodziny zastępcze zawodowe, które pozostają w relacji pracodawca – pracownik.

Jakie, Pani zdaniem, są największe bariery związane z wprowadzaniem pieczy zastępczej?

Wprowadzenie rozszerzonych form wsparcia, przeważnie na początku budzi opór. Jednak, drobnymi kroczkami, z reguły udaje się osiągnąć zaplanowany cel. Ważne są tu również finanse, które umożliwiają rozszerzenie oferty pieczy zastępczej (choćby zatrudnienie rodzinnych koordynatorów i specjalistów). Istotne jest też miejsce świadczenia usługi i miejsce zamieszkania rodzin. Jak się bowiem okazuje, kwestia dojazdu i komunikacji publicznej nadal stwarza duże trudności. Niemniej jednak, gdy projekt się kończy, uczestnicy często pytają, co będzie dalej, chcą kontynuacji i to jest chyba największa aprobata i podziękowanie dla nas.

Czy, jako PCPR, zamierzają Państwo ponownie ubiegać się o unijne środki na projekty związane z deinstytucjonalizacją? W jakim zakresie?

W ramach Poddziałania IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 udało nam się pozyskać dotację na projekt Centrum Usług Społecznych „WISIENKA". Jest to duży projekt partnerski, w którym liderem jest PCPR, a partnerami są cztery Miejsko-Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu i dwa stowarzyszenia. Głównym celem przedsięwzięcia jest deinstytucjonalizacja usług społecznych poprzez odejście od opieki instytucjonalnej na rzecz wsparcia środowiskowego. Myślę, że realizacja tego projektu przyczyni się do przeciwdziałania izolacji i marginalizacji osób zależnych od rodziny poprzez szeroko rozumianą rehabilitację społeczną i pracę socjalną.

LEPIEJ DZIAŁAĆ RAZEM

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne to idea wprowadzona w życie w obecnej perspektywie przez Komisję Europejską. Instrument ten staje się fundamentem realizacji wielu potrzebnych inwestycji służących mieszkańcom. Podejście pozwala bowiem realizować strategie terytorialne w sposób zintegrowany i ukierunkowany na zrównoważony rozwój obszarów miejskich. Łódzkie, które ma już wypracowane doświadczenia w realizacji projektów partnerskich, sprawnie radzi sobie i z tym wyzwaniem.

Kluczowa współpraca

W Brukseli już w poprzedniej perspektywie finansowej zauważono, że wielkie miasta połączone ze sobą funkcjonalnie borykają się ze specyficznymi – i podobnymi – problemami w wielu obszarach życia (głównie transportu, edukacji, ochrony zdrowia, polityki społecznej). Rozwiązać można je poprzez działania prowadzone ponad terytorialnymi podziałami. Tak narodził się pomysł wprowadzenia ZIT-ów. Narzędzie kładzie nacisk na elementy międzygminnej współpracy, która prowadzić ma do długotrwałej poprawy warunków życia mieszkańców w sferze społeczno-gospodarczej i środowiskowej.
Aby przystąpić do realizacji ZIT, gminy były zobowiązane do założenia zinstytucjonalizowanego partnerstwa (w zależności od stopnia delegacji zadań np. związek międzygminny, porozumienie, stowarzyszenie), a następnie opracowania wspólnej strategii, będącej najważniejszym dokumentem warunkującym zdobycie unijnych dotacji.
W toku prac nad strategią i wyłanianiem przedsięwzięć, które powinny zostać dofinansowane, samorządowcy musieli wybrać projekty powiązane ze sobą celowo, stanowiące strategiczne znaczenie dla mieszkańców. Ważne było również, aby przedsięwzięcia rozwiązywały zdiagnozowane problemy miast i ich obszarów funkcjonalnych, a nie tylko jednej gminy. W Łódzkiem wypracowywanie wspólnych decyzji przebiegało sprawnie. Samorządowcy mają tu już spore doświadczenie w zakresie realizacji inwestycji partnerskich. W kwietniu 2014 r. do życia powołano Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny (SŁOM), które tworzy 30 jednostek samorządu terytorialnego pięciu powiatów: miasta Łodzi, brzezińskiego, łódzkiego – wschodniego, pabianickiego i zgierskiego. Stowarzyszenie pełni funkcję tzw. Związku ZIT.

Część środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 zostało przeznaczonych właśnie na realizację projektów w ramach ZIT. Na dotacje mogą liczyć nie tylko inwestycje infrastrukturalne, ale również te ukierunkowane na rozwój kapitału społecznego. Co ważne, uczestnikami projektów mogą być wyłącznie mieszkańcy Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego (ŁOM). Projekty, współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach ZIT realizowane są w trzech poddziałaniach: VIII.3.3 Wsparcie przedsiębiorczości w formach bezzwrotnych – ZIT, IX.1.2 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – ZIT, IX.2.2 Usługi społeczne i zdrowotne – ZIT. O dotacje w poszczególnych konkursach ubiegać mogą się nie tylko jednostki samorządu terytorialnego, ale także inne podmioty działające na obszarze ŁOM. W zależności od naboru mogą to być m.in. instytucje pomocy i integracji społecznej, organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej, statutowo świadczące usługi na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, przedsiębiorcy.

W jedności siła

Starając się o dofinansowanie w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, wnioskodawcy muszą spełniać także kryteria zgodności ze Strategią ZIT.
– Odzwierciedlają one idee i cele rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego. Do etapu oceny zgodności projektów ze Strategią ZIT przez Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi kierowane są wyłącznie projekty, które uzyskały pozytywną ocenę formalno-merytoryczną i pozytywnie przeszły etap negocjacji. Jeśli projekty spełniają cele i wskaźniki Strategii ZIT, a jednocześnie są komplementarne z innymi projektami prowadzonymi na terenie ŁOM oraz realizowane będą w partnerstwie podmiotów z obszaru ŁOM, mają szanse na dofinansowanie. Dodatkowo w ramach Poddziałania VIII.3.3 realizowane projekty powinny przyczyniać się do rozwoju przedsiębiorczości oraz wynikać z obowiązujących programów rewitalizacji – wyjaśnia Magdalena Jaruga, Zastępca Dyrektora Biura Stowarzyszenia Łódzki Obszar Metropolitalny. – Jeśli wnioskodawcy chcą złożyć projekt zgodny ze Strategią ZIT, to muszą powoływać się na jej zapisy. Pomocnym dokumentem jest instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie, która szczegółowo opisuje w jaki sposób go wypełnić, aby uzyskać pozytywną ocenę formalno-merytoryczną i zgodność ze Strategią ZIT.

Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny w ramach oceny zgodności ze Strategią ZIT weryfikuje trzy rodzaje kryteriów:
- dostępu – obligatoryjne;
- merytoryczne punktowane – fakultatywne;
- premiujące – o ile zostały przewidziane w danym konkursie – za ich spełnienie można uzyskać premię punktową.

Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny obejmuje swoim zasięgiem teren pięciu powiatów

Aby projekt był zgodny ze Strategią ZIT, musi spełnić kryteria dostępu oraz uzyskać nie mniej niż 60% punktów możliwych do zdobycia w ramach kryteriów merytorycznych punktowanych.
– Projekt, w zakresie weryfikacji kryteriów dostępu, oceniany jest pod kątem zgodności z celem 5 Strategii ZIT Rozwój nowoczesnego kapitału ludzkiego oraz silnego informacyjnego społeczeństwa obywatelskiego oraz sprawdzamy czy jego realizacja wynika ze zdiagnozowanych w Strategii ZIT problemów i wyzwań. Natomiast w ramach kryteriów merytorycznych punktowanych ocenie podlega komplementarność projektu z innymi przedsięwzięciami realizowanymi na terenie ŁOM oraz stopień realizacji wskaźnika produktu określonego w Strategii ZIT. Sprawdzane jest też czy projekt przyczynia się do realizacji dodatkowego celu rozwoju ŁOM oraz czy wnioskodawcą lub partnerem jest podmiot posiadający siedzibę na terenie działalności Stowarzyszenia – zaznacza Magdalena Jaruga.

Efekty współpracy

Jak wynika z dotychczasowych doświadczeń Stowarzyszenia, największym zainteresowaniem wnioskodawców cieszy się Poddziałanie VIII.3.3 Wsparcie przedsiębiorczości w formach bezzwrotnych – ZIT.
– Wartość środków przewidziana tylko na konkurs w 2016 r. została wyczerpana w ponad 91%. Według danych na koniec I kwartału 2018 r. do projektów z Poddziałania VIII.3.3 zakwalifikowano ponad 240 bezrobotnych. Uczestnicy korzystają m.in. ze: szkoleń i doradztwa, dotacji na uruchomienie działalności gospodarczej, a także finansowego wsparcia służącego pokryciu bieżących wydatków powstałych w początkowym okresie prowadzenia firm – mówi Magdalena Jaruga.
Dużym zainteresowaniem cieszą się też przedsięwzięcia realizowane w ramach Poddziałania IX.1.2. Na koniec I kwartału 2018 r. do projektów zakwalifikowano ponad 350 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Uczestnicy biorą udział w szkoleniach i stażach zawodowych, kursach oraz warsztatach z zakresu rozwoju i wzmacniania kompetencji społecznych. Korzystają też z pośrednictwa pracy. Z kolei w ramach Poddziałania IX.2.2 (wg stanu na koniec I kwartału 2018 r.) do projektów zakwalifikowano blisko 120 osób niesamodzielnych, które mają możliwość korzystania z usług zdrowotnych m.in.: teleopieki medycznej, pielęgniarskiej opieki długoterminowej, zabiegów rehabilitacyjnych czy wsparcia psychologicznego.

Instytucjami ogłaszającymi konkursy w ramach ZIT z Europejskiego Funduszu Społecznego są: Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi oraz Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny. Więcej informacji na temat ogłoszonych i planowanych konkursów można znaleźć na stronach: www.rpo.wup.lodz.pl w zakładce „Zobacz ogłoszenia i wyniki naborów wniosków" oraz www.lom.lodz.pl w zakładce „IP ZIT – nabory i harmonogramy RPO WŁ ZIT".

FUNDUSZE W SŁUŻBIE RODZINY

O problemach rodzin dysfunkcjonalnych, ich wpływie na dziecko, a także dobrych praktykach w realizowaniu pomocy społecznej rozmawiano 9 kwietnia na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Uczestnicy seminarium „Przejście od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w środowisku lokalnym – wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej" wysłuchali wykładów i wymienili się cennymi doświadczeniami.

Od teorii do praktyki

Anna Kuszczuk z Departamentu Polityki Rodzinnej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przybliżyła zebranym zagadnienie deinstytucjonalizacji, zaznaczając, że ten wieloetapowy i skomplikowany proces wymaga rozwoju usług świadczonych w lokalnej społeczności oraz stopniowego ich ograniczania w ramach opieki instytucjonalnej.

Uczestnicy wydarzenia dowiedzieli się także, w jakim zakresie mogą ubiegać się o unijne dotacje na wsparcie rodzin i systemu pieczy zastępczej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

O rodzinie – jej funkcjach oraz cechach charakterystycznych rodzin dysfunkcjonalnych, a także ich wpływie na dzieci mówiła dr Katarzyna Walęcka-Matyja z Uniwersytetu Łódzkiego, która przybliżyła dobre praktyki z zakresu pomocy socjalnej. Przedstawiła m.in. działalność grup psychoedukacyjnych dla matek i ojców przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Sporo uwagi poświęciła również ciekawej inicjatywie tato.net, której celem jest budzenie świadomości ojców, poprzez organizację konferencji i warsztatów.

Ważny głos zabrała również Joanna Luberadzka-Gruca z warszawskiej Fundacji Przyjaciółka, która pomaga dzieciom wychowującym się poza własną rodziną. Opierając się na statystykach udowodniła, że dzieci z pieczy zastępczej rzadziej popełniają wykroczenia i przestępstwa, w stosunku do wychowanków domów dziecka i podobnych instytucji. Częściej z kolei kontynuują naukę i łatwiej znajdują pracę.

Ostatnią część konferencji poświęcono panelowi dyskusyjnemu „Mój projekt w ramach RPO WŁ". Uczestniczyli w nim przedstawiciele instytucji, którzy w ramach RPO WŁ na lata 2014-2020 uzyskali dofinansowanie na wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej. Udział wzięli: Agnieszka Duszkiewicz-Nowacka z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi, Urszula Łużniak z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Łódzkiego Wschodniego oraz Krzysztof Bejmert z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Sieradzu. Eksperci mówili m.in. o problemach, jakie występują w rodzinach województwa łódzkiego oraz ważnej roli asystentów rodziny.
– Większość rodzin, z którymi pracujemy, zmaga się z różnorodnymi problemami. Patologia to tylko jeden z nich. Za tym idą kolejne dysfunkcje: przemoc domowa czy nieumiejętność dysponowania budżetem. Dlatego praca asystentów rodziny, którzy wspierają je na każdym kroku, jest bardzo istotna i pomaga rozwiązać wiele problemów – mówił Krzysztof Bejmert.

Seminarium zostało zorganizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi.

Panel dyskusyjny

Uczestnicy seminarium

PRZYJDŹ, ZOBACZ, SPRAWDŹ!

Przed nami kolejna edycja Dni Otwartych Funduszy Europejskich. Od 11 do 13 maja na mieszkańców regionu czeka moc atrakcji. W 17 miastach województwa odbędą się koncerty, gry, warsztaty i wystawy. A wszystko po to, by pokazać, jak bardzo Łódzkie zmieniło się dzięki unijnemu wsparciu.

Dni Otwarte Funduszy Europejskich to największa akcja promocyjna, której celem jest przybliżenie efektów wdrażania funduszy w skali całego kraju. W tym roku odbędzie się już piąta edycja imprezy. W ubiegłym roku zorganizowano kilkaset różnorodnych wydarzeń. Uczestnicy mogli na własne oczy zobaczyć kompleksy sportowe, rekreacyjne i inne obiekty odrestaurowane dzięki unijnemu wsparciu.
W ubiegłorocznej edycji tradycyjnie odbyły się koncerty, warsztaty i występy artystyczne. Swoje drzwi przed mieszkańcami otworzyło ponad 60 beneficjentów z całego regionu, którzy chcieli zaprezentować, w jaki sposób wykorzystali dofinansowanie z Funduszy Europejskich. Dużym powodzeniem cieszyła się oferta Teatru Powszechnego w Łodzi, ekspozycja PGE Giganty Mocy w Bełchatowie czy zamku Kazimierza Wielkiego w Inowłodzu.

Dla każdego coś dobrego

Główne obchody tegorocznej edycji Dni Otwartych odbędą się w Skierniewicach, Poddębicach i Łasku. W każdym z miast zaplanowano moc atrakcji. Mieszkańcy będą mogli stawić czoła zagadkom escape roomu o tematyce funduszowej, a także wziąć udział w warsztatach fotografii plenerowej. Nie zabraknie także koncertów. W Skierniewicach wystąpi zespół Power of Trinity i Afromental, w Poddębicach: Wanda i Banda oraz Dżem. Zaś w Łasku Pudelsi i Agnieszka Chylińska. Ponadto, mieszkańcy Łasku i Poddębic będą mogli zmierzyć się w towarzyskim meczu z siatkarzami PGE Skry Bełchatów. Do Skierniewic z kolei, zawitają zawodniczki pierwszoligowego Grota Budowlani Łódź.
W tym roku odbędą się także imprezy towarzyszące w 14 innych miejscowościach. W Głownie, nad zalewem Mrożyczka, 11 maja odbędzie się piknik rodzinny, z mnóstwem atrakcji dla najmłodszych. Zorganizowane zostaną m.in. warsztaty kreatywne dla dzieci, które przybliżą kulturę i zwyczaje krajów Unii Europejskiej. Miłośnicy dobrej kuchni z pewnością powinni zjawić się 13 maja w Aleksandrowie Łódzkim, gdzie odbędą się warsztaty kulinarne. Z kolei Konstantynów Łódzki zaprosi chętnych 13 maja na Święto Chleba. Mieszkańcy będą mogli zapoznać się z piekarskimi tradycjami różnych krajów oraz spróbować swoich sił w wypieku. Amatorzy kina z pewnością powinni udać się do Inowłodza, gdzie 12 maja, na dziedzińcu zamku Kazimierza Wielkiego, zorganizowane zostanie kino plenerowe.
W każdym z miast obecni będą beneficjenci Funduszy Europejskich, którzy zaprezentują efekty zrealizowanych projektów oraz odpowiedzą na pytania osób zainteresowanych przeprowadzeniem przedsięwzięć z wykorzystaniem unijnych środków.
To oczywiście jedynie niewielka część atrakcji, jaka czeka nas podczas tegorocznej edycji Dni Otwartych Funduszy Europejskich. Szczegółowy program znaleźć można na stronie www.dniotwarte.eu. Łatwa w obsłudze wyszukiwarka pomoże każdemu znaleźć ciekawe wydarzenia odbywające się w okolicy.

Tegoroczne Dni Otwarte Funduszy Europejskich odbędą się w 17 miastach naszego regionu

– Naszą misją jest pomoc tym, którzy nie są w stanie pomóc sobie sami. W przeszłości, nasze projekty osiągały zamierzone wskaźniki, co świadczy że przedsięwzięcia z zakresu włączenia społecznego są potrzebne i przynoszą efekty – mówi Anna Gładyszewska.

ŻYCIOWA ODNOWA

Wysokie umiejętności potwierdzone praktyką otwierają drzwi do kariery zawodowej. Niestety, nie każdy ma okazję na skończenie studiów czy po prostu zdobycie fachu. Pani Katarzyna z Łodzi, przez swoją trudną sytuację, została zmuszona do przerwania nauki. Kiedy zaś chciała rozpocząć pracę, słabe kwalifikacje praktycznie uniemożliwiły jej znalezienie zatrudnienia. Z życiowego zakrętu pomógł jej wyjść projekt „Powrót do życia".

Problem szczególnie istotny

Łódzka Fundacja „Uwolnienie" działa od ponad ćwierćwiecza. Jej misją jest wsparcie bezrobotnych, niepełnosprawnych czy też osób znajdujących się w kryzysie emocjonalnym lub społecznym. Trudno zliczyć wszystkich, którym przez cały ten czas udało się pomóc. Fundacja od lat z powodzeniem korzysta także z funduszy unijnych. Powołała do życia Ośrodek Aktywizacji Zawodowej i Szkoleń Sp. z o.o., który zajmuje się głównie prowadzeniem warsztatów i szkoleń, poradnictwem psychologicznym i zawodowym. Właśnie ta spółka, z ramienia Fundacji, realizuje projekt „Powrót do życia", którego celem jest reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

W projekcie uczestniczy m.in. pani Katarzyna z Łodzi.
– Moja edukacja nie potoczyła się tak, jak tego chciałam. Skończyłam gimnazjum, poszłam do liceum, jednak po pierwszej klasie zakończyłam naukę. To sprawiło, że nie miałam żadnych kwalifikacji, co znacznie utrudniało mi znalezienie pracy. Kiedy w 2010 roku na świat przyszedł mój syn – Sebastian, poświęciłam się mu w całości i nie myślałam o pracy zawodowej – mówi.

Po dwóch latach, pani Katarzyna postanowiła zmienić swoją sytuację. Skończyła kurs operatora wózków widłowych.
– Zdobyłam pracę w jednym z łódzkich supermarketów. Zajmowałam się układaniem towaru, magazynem i obsługą klientów – wspomina.

Rok 2015 to kolejny przełom w życiu pani Katarzyny. Wtedy na świat przyszedł jej drugi synek.
– Pracowałam na czas określony. Więc po powrocie z urlopu macierzyńskiego, pracodawca nie miał obowiązku przedłużenia umowy.

Pani Kasia stanęła więc przed kolejnym wyzwaniem znalezienia pracy. Z pomocą przyszli pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy poinformowali ją o projekcie „Powrót do życia".
– Uznałam, że to dobry sposób na zdobycie nowych umiejętności. Najpierw przeszłam przez doradztwo zawodowe oraz zajęcia z psychologiem, które pomogły mi odnaleźć wiarę we własne siły. Następnie uczestniczyłam w szkoleniach, m.in. z obsługi komputera i kasy fiskalnej oraz radzenia sobie w sytuacjach stresowych. Ostatnim etapem jest trwający właśnie trzymiesięczny staż zawodowy – wyjaśnia pani Kasia.

Pani Kasia zdobywa doświadczenie w jednym z łódzkich punktów gastronomicznych, który serwuje głównie domowe obiady. Zajmuje się obsługą zamówień, pomaga też w kuchni.
– Trudno mi zliczyć wszystkie korzyści, jakie osiągnęłam dzięki udziałowi w projekcie. Pomijając doświadczenie zawodowe, jakie zdobywam, pomocne okazały się na przykład zajęcia z radzenia sobie w trudnych sytuacjach, z których wiedzę wykorzystuję nawet w domu. Jeżeli ktoś ma problemy ze znalezieniem pracy, to bez wahania polecę mu to przedsięwzięcie – mówi.

Przeciw wykluczeniu

Jak wynika z badań przeprowadzonych przez Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi, problem bezrobocia pozostaje szczególnie dotkliwy wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
– Przedłużająca się bierność zawodowa współistnieje często z wieloma innymi negatywnymi zjawiskami, takimi jak ubóstwo i bezradność życiowa. Ważne jest, żeby osobom, które znalazły się w tak trudnej sytuacji, zaoferować kompleksowe wsparcie. Powinno ono skutkować podtrzymaniem ich aktywności zawodowej między innymi poprzez szkolenia połączone ze stażem i doradztwem zawodowym, uwzględniającym także pomoc psychologiczną – mówi Anna Gładyszewska, koordynatorka projektu.

W ramach unijnego przedsięwzięcia przewidziano m.in. kursy zawodowe, warsztaty umiejętności interpersonalnych oraz technik poszukiwania pracy, poradnictwo psychologiczne, a także płatne staże zawodowe, dzięki którym uczestnicy mogą zdobyć cenne doświadczenie zawodowe, niezbędne do kontynuowania i rozwijania dalszej kariery zawodowej.
– Zainteresowanie projektem od początku było duże, choć część osób szybko zniechęcała się i rezygnowała. Dlatego bardzo istotnym działaniem jest wsparcie psychologiczne, które sprawi, że uczestnicy znajdą w sobie motywację do wprowadzania zmian w swoim życiu – mówi Anna Gładyszewska.

Do tej pory, z pomocy skorzystało lub nadal korzystają 92 osoby. Projekt trwa od kwietna 2017 do marca 2019 roku.

Projekt:
Powrót do życia
Realizator:
Ośrodek Aktywizacji Zawodowej i Szkoleń Sp. z o.o.
www.oazis.com.pl

– Dzięki udziałowi w projekcie zdobyłam wiedzę i umiejętności. Teraz kształcę się na kierunku opiekuna medycznego. I niebawem, mam nadzieję, będę mogła pracować w tym wspaniałym zawodzie – mówi Małgorzata Stawicka.

SCENARIUSZ PISZE ŻYCIE

Przez dziesięć lat opiekowałam się moim synkiem – Frankiem, który cierpiał na poważną wadę wrodzoną. Choć opieka nad nim była trudna, każdego dnia czerpałam radość widząc, jak dzielnie zmaga się ze swoją chorobą i uśmiecha się przy tym. Był naszą kotwicą, naszym sensem, naszym wszystkim – opowiada Małgorzata Stawicka z Warty. Po śmierci Franka pani Małgosia musiała na nowo ułożyć swoje życie. Postanowiła, że nadal będzie pomagać ludziom chorym i słabym.

Opiekunka

W swoim czterdziestoletnim życiu pani Małgorzata nie miała właściwie żadnej „prawdziwej" pracy. Wcześnie założyła rodzinę, urodziła córkę – Darię, którą zajmowała się z oddaniem. Z rzadka – poproszona – „dorabiała" do domowego budżetu, a to opiekując się chorym dzieckiem sąsiada, a to starszą osobą potrzebującą pomocy. Także i to się skończyło, kiedy na świat przyszedł Franek, jej młodszy synek.
– Narodziny syna bardzo zmieniły moje życie, ponieważ urodził się z poważną wadą wrodzoną: przepukliną oponowo-rdzeniową – mówi pani Małgorzata.
– Początkowo był to dla nas cios. Bałam się, że sobie nie poradzimy. Jednak nie było wyjścia – musieliśmy stawić czoła tej sytuacji. Nauczyliśmy się żyć z niepełnosprawnością Franka i czerpać z życia, ile tylko się dało. Pomagaliśmy mu w codziennych czynnościach, a ja, patrząc jak rośnie i uśmiecha się, byłam szczęśliwa.

Konieczność stałej opieki nad synkiem nie sprzyjała podjęciu pracy. Pani Małgorzata zajmowała się więc dziećmi i domem – i to był cały jej świat. Kiedy Franek zmarł, ten świat się zawalił.
– Nawet jeśli opiekujesz się tak ciężko chorym dzieckiem, na coś takiego nie możesz się przygotować – mówi pani Małgorzata. – Po śmierci Franka musiałam na nowo uczyć się żyć. Układać każdy dzień, mozolnie budować codzienność. Wspierałyśmy się wzajemnie z Darią w tym trudnym czasie. Córka była dla mnie ogromnym oparciem i to przede wszystkim dzięki niej i dla niej chciałam żyć. A życie samo napisało scenariusz: dzięki Frankowi zdobyłam przecież ogromne doświadczenie w opiece, więc jeśli mogłam coś robić w życiu, to tylko to. Chciałam pomagać ludziom. Zrozumiałam, że tylko w takim zawodzie będę potrafiła się realizować.
Podjęcie pracy – zwłaszcza tak odpowiedzialnej – jest jednak niemal niemożliwe, jeśli nie ma się żadnych certyfikatów potwierdzających tak szczególną wiedzę. Z pomocą w samą porę przyszedł pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, który zaproponował pani Małgorzacie udział w projekcie „Aktywizacja zawodowa w gminach Warta i Goszczanów".
– W ramach projektu przeszłam certyfikowany kurs opieki nad osobami starszymi, gdzie uczono nas przede wszystkim codzienności z seniorami: jak do nich podejść, jak rozmawiać, pomagać w najprostszych czynnościach. Mieliśmy również podstawy pierwszej pomocy. Równocześnie odbywałam trzymiesięczny staż, który polegał na opiece nad dwójką seniorów – opowiada pani Małgosia.
Jej udział w projekcie dobiegł końca w lutym. Zmotywowana nowymi możliwościami, dyplomowana opiekunka osób starszych od razu podjęła naukę w Centrum Kształcenia Ustawicznego. Kierunek: opiekun medyczny.

Postawa to podstawa

Podregion sieradzki cechuje najniższy poziom rozwoju gospodarczego w województwie łódzkim. Dominuje tu rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybołówstwo, co determinuje charakter rynku pracy. Poszukiwani są tu głównie pracownicy na umowy sezonowe, a wynagrodzenia pozostawiają wiele do życzenia. Najtrudniejsza jest sytuacja w gminach Warta i Goszczanów. Tam wskaźniki rynku pracy osiągają najniższe wartości. Zwróciło to uwagę firmy Project Hub sp. z o.o., która zdecydowała się zrealizować w partnerstwie z Gminą i Miastem Warta oraz Gminą Goszczanów projekt aktywizujący mieszkańców zawodowo.

Wsparcie przewidziano dla 60 osób powyżej 29. roku życia, pozostających bez pracy, biernych zawodowo lub o niskich kwalifikacjach.
– Zaczęliśmy od identyfikacji potrzeb i ustalenia indywidualnego planu działania. Oferowaliśmy indywidualne i grupowe poradnictwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy. Każdy uczestnik odbywał staż zawodowy trwający od trzech do sześciu miesięcy, a połowa z nich wzięła udział w szkoleniach prowadzących do zdobycia kwalifikacji lub kompetencji – mówi Marta Suwara, koordynatorka projektu.

Twórcy przedsięwzięcia założyli, że pracę – na trzy miesiące lub dłużej – znajdzie co najmniej 25 jego uczestników. Projekt zakończył się w lutym, trwa jeszcze analiza wyników.
– Na pewno udało się osiągnąć trwałe rezultaty, takie jak utrwalenie aktywnych postaw na rynku pracy oraz nabycie doświadczenia zawodowego – zapewnia Marta Suwara.
Sukces projektu polegał na indywidualnym podejściu do każdego uczestnika.
– Było to istotne przy osobach, które od dłuższego czasu pozostawały bierne zawodowo i potrzebowały motywacji. Często samo napisanie dokumentów aplikacyjnych stanowiło dla nich spore wyzwanie. Kompleksowe wsparcie przyczyniło się do zmian w ich podejściu do poszukiwania pracy – zapewnia Marta Suwara.

Projekt:
Aktywizacja zawodowa w gminach Warta i Goszczanów

Realizator:
Project HUB sp. z o.o.

www.projecthub.pl

– Uczestnicy są zadowoleni z udziału w projekcie, co widać w ich motywacji do systematycznej pracy z personelem naszego ośrodka. Współpraca we wszystkich przypadkach układa się bardzo dobrze – mówi Anna Menes.

STARYCH DRZEW SIĘ NIE PRZESADZA

Ta myśl idealnie wpisuje się w nowoczesne trendy opieki nad seniorami, zakładające pomoc udzielaną w miejscu zamieszkania. To nie tylko alternatywa dla tradycyjnych „domów spokojnej starości", ale też odpowiedź na oczekiwania osób starszych. Jak bardzo skuteczna może być skoordynowana pomoc, pokazuje unijny projekt „Lepsze życie".

Ku lepszemu życiu

Na co dzień często spotykamy się z problemami osób starszych, które ze względu na swój stan zdrowia nie mogą korzystać z opieki ambulatoryjnej. Pobyt w szpitalu, który umożliwiałby kontynuowanie procesu leczenia, bywa dla nich traumatycznym przeżyciem, ze względu na rozłąkę z rodziną i wyobcowanie. Dlatego ogromną rolę w ich życiu odgrywają opiekunowie – sprawujący stałą opiekę. Wsparciem służą przedsięwzięcia finansowane z funduszy unijnych, które oferują rehabilitację, wizyty pielęgniarskie i lekarskie, system teleopieki oraz szkolenia. Jeden z takich projektów realizuje Poradnia Specjalistyczna Ewa Anna Menes z Łodzi. Uczestniczy w nim m.in. Donata Ignar i jej syn Sławomir.
– Mama ma 91 lat. Mimo sędziwego wieku jest pogodna, ma świetną pamięć i jasny umysł. Cieszy się życiem i podchodzi do niego z uśmiechem. Niestety z jej zdrowiem nie jest już tak dobrze. Lista schorzeń jest dosyć długa, co poważnie utrudnia codzienne funkcjonowanie. Długo szukałem najlepszego sposobu, w jaki mógłbym pomóc mamie – mówi Sławomir Ignar.

Przeszukując internet, pan Sławomir trafił na projekt „Lepsze życie", który oferuje wsparcie dla osób niesamodzielnych w postaci koordynowanej opieki medycznej, a także dla opiekunów faktycznych, w zakresie instruktarzu metod i procedur opieki nad osobą niesamodzielną.
– Dostrzegłem możliwość realnego wsparcia w opiece nad moją mamą oraz szansę na poprawę komfortu jej życia. Mama korzysta z zajęć rehabilitacyjnych prowadzonych przez fizjoterapeutów, jest także pod stałą kontrolą lekarza i pielęgniarki. Otrzymaliśmy też możliwość wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego, dzięki czemu proces leczenia jest o wiele łatwiejszy – mówi Sławomir Ignar.
– Mój udział w projekcie polega na sprawowaniu opieki nad mamą, która mieszka sama. Przygotowuję posiłki, piorę, sprzątam, robię zakupy, pomagam jej w codziennych czynnościach. Jestem w stałym kontakcie z lekarzem i korzystam z jego porad. Zapoznałem się także z materiałami dotyczącymi m.in. udzielania pierwszej pomocy – dodaje.

Zaletą uczestnictwa w projekcie jest nie tylko profesjonalna opieka medyczna, która pozwala na sprawniejsze funkcjonowanie w codziennej rzeczywistości, ale również przeciwdziałanie wykluczeniu z życia osób niesamodzielnych. Seniorzy cieszą się mogąc spędzać czas w towarzystwie innych osób, dzięki czemu mniej doskwiera im samotność, która często bywa u nich źródłem depresji.
– Udział w projekcie pozwala utrzymać sprawność fizyczną, w szczególności ruchową, mojej mamy, co zapewnia jej szerszy kontakt z ludźmi oraz komfort psychiczny związany ze stałym dostępem do opieki medycznej. Dzięki temu, łatwiej jej zachować pogodę ducha – mówi syn pani Donaty.

Załatać lukę

Projekt „Lepsze życie" obejmuje zsynchronizowaną opiekę medyczną pacjentów niesamodzielnych w wieku 60+ oraz ich opiekunów faktycznych, którzy otrzymują zindywidualizowany program wsparcia. Obecnie do projektu, zakwalifikowanych jest 120 osób – 60 pacjentów i 60 opiekunów.
– Pomysł na projekt zrodził się w wyniku analizy dotychczasowych doświadczeń naszej placówki. Dostrzegamy problemy w opiece nad seniorami. Zdajemy sobie sprawę, że pacjenci, ze względu na systemową lukę, są niemal pozbawieni koordynowanej opieki medycznej – mówi Anna Menes, koordynatorka projektu.

W ramach przedsięwzięcia, pacjenci niesamodzielni otrzymują wsparcie medyczne w postaci konsultacji z lekarzem, pielęgniarką, zajęć z rehabilitantem, usługę teleopieki i wypożyczalni sprzętu medycznego. Wizyty odbywają się w domu chorego, co pozwala uniknąć męczących dojazdów, które mogą negatywnie odbić się również na zdrowiu. Ponadto, uczestniczący w projekcie opiekunowie są instruowani w zakresie metod i procedur opieki nad osobą niesamodzielną, dzięki czemu nie ma potrzeby zmiany miejsca zamieszkania seniora.

– Celem projektu jest poprawa stanu zdrowia pacjentów i zwiększenie ich komfortu. Dzięki opiekunom faktycznym nie ma konieczności długotrwałej hospitalizacji, co jest niezwykle istotne dla stanu psychicznego i samopoczucia chorych – tłumaczy Ewa Menes.

Przedsięwzięcie spotkało się z bardzo dobrym odbiorem uczestników. W ramach projektu, który ruszył w czerwcu 2017 roku, dotąd pomocy udzielono 112 osobom. Nadal można się do niego zgłaszać. Data zakończenia projektu ustalona została na 30 listopada 2019 roku.

Projekt:
Lepsze życie
Realizator:
Poradnia Specjalistyczna Ewa Anna Menes
www.nzozmenes.pl

– Personel projektu z zaangażowaniem i wielkim zrozumieniem wykonuje swoje zadania i pomaga uczestnikom w powrocie do zdrowia – mówi Anetta Fijoł-Michalska.

POMOCNA DŁOŃ

Chorzy psychicznie są dla większości ludzi niewidzialni i niezrozumiani. To smutna prawda. Nie pojawiają się bowiem w przestrzeni publicznej ani w mediach. Rzadko głośno mówi się o ich problemach. Lęk i stereotypy sprawiają, że są dyskryminowani i często skazywani na izolację. Projekt „Na zdrowie" to szansa na kompleksowe wsparcie świadczone w środowisku lokalnym, a nie w szpitalu. Taka forma pomocy sprzyja szybszemu powrotowi do zdrowia.

Na wagę złota

– Na różnego rodzaju zaburzenia psychiczne cierpi prawie jedna czwarta społeczeństwa. Tylko na depresję w całej Polsce choruje 1,5 miliona ludzi. Cięższe, stygmatyzujące schorzenia, jak schizofrenia czy upośledzenia umysłowe sprawiają, że chorzy są wykluczani z normalnego życia, a ciężar opieki spoczywa głównie na bliskich i rodzinie.
– Stan psychiczny człowieka w dużym stopniu odpowiada za funkcjonowanie całego organizmu. Pozostawienie chorych bez odpowiedniej opieki, przyczynia się do pogłębienia ich złego stanu zdrowia – wyjaśnia Anetta Fijoł-Michalska, kierownik projektu.
– To specyficzna grupa chorych, która mimo ogromnej potrzeby pomocy, często o nią nie prosi. Jest to wciąż problem wstydu, lęku przed odrzuceniem, który dotyczy zarówno samych pacjentów, jak i rodziny.
Dyrekcja Kliniki Psychiatrycznej i Terapii Uzależnień Wolmed, mieszczącej się w miejscowości Dubie, przygotowała projekt skierowany do osób cierpiących na zaburzenia psychiczne i umysłowe. Wsparcie kierowane jest także do ich opiekunów.
Umysł człowieka jest podatny na choroby, tak samo, jak inne części ciała. Leczenie obejmuje farmakoterapię, pomoc psychologiczną, w tym psychoterapię oraz, co równie ważne, opiekę środowiskową. Właśnie na ten trzeci aspekt nacisk kładzie projekt „Na zdrowie".

Kompleksowe wsparcie

Przedsięwzięcie rozpoczęło się 1 kwietnia 2017 r. i potrwa do końca grudnia br. Wsparciem objętych jest 50 pacjentów, a także 30 opiekunów z powiatów bełchatowskiego i piotrkowskiego oraz Piotrkowa Trybunalskiego.

W przedsięwzięciu biorą udział chorzy, którzy wymagają opieki w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego według skali Barthel – międzynarodowego wskaźnika stosowanego w ocenie sprawności chorych. Składa się na nią dziesięć czynności dnia codziennego, takich jak np. spożywanie posiłków, poruszanie się, ubieranie czy higiena osobista.
– W szczególności nasze wsparcie kierujemy do osób cierpiących na nawracające zaburzenia depresyjne, schizofrenię, otępienie, zaburzenia afektywne, a także zdiagnozowane upośledzenie umysłowe lub organiczne uszkodzenie mózgu (po udarach) – mówi dr n. med. Sławomir Adam Wolniak, dyrektor Kliniki Psychiatrycznej i Terapii Uzależnień Wolmed.

Uczestnicy projektu objęci zostali świadczeniami pielęgnacyjnymi i opiekuńczymi w ramach opieki długoterminowej. To między innymi: opieka pielęgniarska, porady lekarza psychiatry, psychologa, dietetyka i fizjoterapeuty.
– Szczególnie ważna jest pomoc pielęgniarek i fizjoterapeutów, którzy pomagają pacjentom w odzyskaniu samodzielności, np. leżącym pomagają wstać, poruszać się samodzielnie, powoli wykonywać najprostsze czynności – zaznacza Anetta Fijoł-Michalska. Opiekunowie chorych liczyć mogą na pomoc psychologiczną oraz szkolenia w zakresie opieki medycznej nad osobami niesamodzielnymi.
– W ramach projektu oferowane jest również tzw. „wsparcie wytchnieniowe" dla opiekunów. Jest to możliwość krótkoterminowego pobytu osoby niesamodzielnej w placówce stacjonarnej, podczas którego opiekun może zrealizować swoje plany, a przede wszystkim po prostu odpocząć – podkreśla kierownik projektu.

Opieka w miejscu zamieszkania

Projekt oparty jest na zasadach deinstytucjonalizacji, a więc świadczenia opieki nie w ośrodkach stacjonarnych, ale w miejscu zamieszkania pacjenta. Dzięki temu chory przebywa w otoczeniu, które zna i nie traci kontaktu z najbliższymi.

– Udzielanie pomocy w środowisku lokalnym w przypadku osób z zaburzeniami psychicznymi, jest formą wskazaną i pożądaną. Zwłaszcza dlatego, że przebywają w znanym, bezpiecznym otoczeniu, a to sprzyja powrotowi do zdrowia – podkreśla Anetta Fijoł-Michalska. – Mimo oczywistych zalet tej formy opieki, początki realizacji projektu były trudne. Dla wielu osób była to nowość. Mieli wątpliwości czy taka forma wsparcia jest skuteczna. Odpowiednio przeprowadzona akcja informacyjna i solidna marka Kliniki Wolmed sprawiły jednak, że potencjalne grupy odbiorców szybko dostrzegły atuty wsparcia świadczonego lokalnie. Zainteresowanie przedsięwzięciem jest duże. Cały czas zgłaszają się chorzy i ich rodziny. Aktualnie tworzymy listę rezerwową i w miarę możliwości będziemy starali się objąć pomocą kolejne osoby.

Projekt:
Na zdrowie

Realizator:
Klinika Psychiatryczna i Terapii Uzależnień Wolmed

www.wolmed.pl

– Większość rodzin biorących udział w projekcie podjęło starania i pokonało trudności opiekuńczo-wychowawcze, z którymi się borykały. Działania projektowe przyczyniły się do wzmocnienia istniejących więzi emocjonalnych rodziców z dziećmi – mówi Małgorzata Trebik.

KOCHAM, WIĘC WSPIERAM

Rodzina. Buduje poczucie bezpieczeństwa i pielęgnuje więzi emocjonalne. Jest przekaźnikiem norm społecznych i wartości kulturowych. Zapewnia dobry start życiowy dzieciom. Zdarza się jednak, że boryka się z poważnymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi. W Głownie zrealizowano więc projekt, który wzmocnił kompetencje społeczne rodzin, budując pozytywne relacje między rodzicami a dziećmi.

Pomoc na miarę potrzeb

– Rodziny, które korzystają ze wsparcia naszego ośrodka, często borykają się nie tylko z problemami finansowymi, ale też z innymi trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Gmina nie dysponowała wystarczającym zakresem usług poradnictwa specjalistycznego, z którego mogliby korzystać rodzice. Szukając wsparcia zmuszeni byli do korzystania z płatnej pomocy specjalistów lub wyjazdów poza miasto. Przygotowaliśmy więc projekt, który był odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i potrzeby – mówi Magdalena Rożniata, koordynator projektu z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głownie.
Przedsięwzięcie „Aktywne wsparcie rodzin" trwało od lutego 2017 r. do marca br. Z pomocy skorzystało dziesięć najbardziej potrzebujących rodzin. Z myślą o nich przygotowano m.in. trening kompetencji rodzicielsko-wychowawczych, a także ćwiczenia z umiejętności gospodarowania wolnym czasem.
– Chcieliśmy pokazać rodzinom, że wolny czas można spędzać z dziećmi nie tylko przed komputerem czy telewizorem. Wspólne zabawy i gry to doskonała okazja, by wzmocnić więzi – podkreśla pani Magdalena.

Uczestnicy projektu mogli skorzystać także z warsztatów gospodarowania budżetem domowym.
– W tym przypadku zależało nam na wskazaniu, jak racjonalnie wydawać pieniądze, jakie rachunki trzeba opłacić w pierwszej kolejności, by nie tworzyć długów, a jednocześnie zaoszczędzić trochę pieniędzy na tzw. „czarną godzinę". Prowadzący zwracał również uwagę, jak radzić sobie w trudnych sytuacjach finansowych oraz jak rozmawiać o nich z dziećmi – mówi Magdalena Rożniata.
Dla rodziców przygotowano też trening kulinarny. Uczestnicy dowiedzieli się, jak przygotowywać zdrowe i zbilansowane posiłki. Odbyło się też spotkanie z dietetykiem, który przedstawił zasady zdrowego żywienia w prawidłowym rozwoju dziecka. Do dyspozycji rodzin był również pedagog, psycholog i radca prawny.

Szansa dla rodziny

Dużym wsparciem dla uczestników przez cały czas trwania projektu był asystent rodziny, który stał się ich codziennym towarzyszem i pomagał w pokonywaniu trudności życiowych, głównie problemów opiekuńczo-wychowawczych.
– Zadań do wykonania było wiele. Przede wszystkim starałam się motywować rodziców do pogłębiania więzi z dziećmi, a także tworzenia im dogodnych warunków do nauki. W niektórych domach przekonywałam rodziców do remontu, tak aby wygospodarować odpowiednie miejsca do nauki czy do spania – opowiada Małgorzata Trebik, asystent rodziny. – Choć na początku wszyscy byli entuzjastycznie nastawieni do wprowadzania zmian, z czasem jednak motywacje i chęci do działania malały. Mimo to starałam się przekonywać, że warto podjąć wysiłek, ponieważ przełoży się on nie tylko na poprawę warunków mieszkaniowych, ale i na samopoczucie wszystkich członków rodziny, co wpłynie na ich wzajemne relacje. W wielu rodzinach udało się przeprowadzić zmiany – dodaje.

Udział rodzin w projekcie pozwolił zdiagnozować rzeczywiste problemy najmłodszych uczestników. Dało to podstawę do adekwatnego i skutecznego udzielenia różnych form pomocy sprzyjających dalszemu rozwojowi dzieci.
W tym celu nawiązano ścisłą współpracę ze szkołami, przedszkolami, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.
– Starałam się uświadamiać rodziców, że poświęcenie większej uwagi dziecku, spędzenie z nim czasu na zabawie czy odrabianiu wspólnie lekcji sprawi, że poczuje się ono ważne i kochane, a jego problemy zostaną zauważone i rodzic będzie umiał im zaradzić. Wzmocniło to kompetencje wychowawcze rodziców i wzrósł ich autorytet w oczach dziecka. To dla dzieci jest bardzo ważne – wyjaśnia Małgorzata Trebik. – W przypadku trudnych problemów z emocjami czy zachowaniem udało się zmotywować rodziny do skorzystania z porad specjalistów – psychologa, a także psychiatry. Czternaście miesięcy projektu pozwoliło zmienić postawę rodzin z biernej na aktywną. Uczestnicy przekonali się, że mogą liczyć na skuteczne wsparcie swoich działań wychowawczych, a pojawiające się problemy potrafią już rozwiązywać samodzielnie lub z pomocą osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem.
– Sukcesem dla mnie jest to, że rodzice zaczęli rozumieć potrzeby swoich dzieci, zaczęli poświęcać czas swoim pociechom i czerpać radość z bycia razem. Wielu z nich zrozumiało, że niektóre zachowania ich dzieci: ruchliwość, zadawanie pytań, przekora, nie wynikają z tego, że dzieci są niegrzeczne i należy je karać, ale jest to prostu etap w ich rozwoju, który wymaga poświęcenia im większej uwagi. Zmiana postaw rodziców wobec własnych dzieci, to największa wartość zrealizowanego przedsięwzięcia – podkreśla Małgorzata Trebik.

Projekt:
Aktywne wsparcie rodzin

Realizator:
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głownie

www.mops.glowno.pl

– Jest to nasz pierwszy projekt adresowany do pacjentów z dolegliwościami kardiologicznymi. Od początku zainteresowanie było duże co tylko potwierdza, że takie działania były bardzo potrzebne – mówi Renata Andziak.

SERCE DO PRACY

Choroby układu krążenia są główną przyczyną zgonów w Polsce. Cierpiący na dolegliwości sercowo-naczyniowe mają problemy w życiu codziennym i zawodowym, co może prowadzić do ich wykluczenia społecznego. Na pomoc ruszają projekty oferujące diagnozę, rehabilitację i konsultacje medyczne. Jeden z nich realizuje Pabianickie Centrum Medyczne.

Na przekór chorobie

Choroby układu krążenia od ponad pół wieku są największym zagrożeniem dla życia Polaków. Jeszcze kilka lat temu były one odpowiedzialne za ponad 45% zgonów. Mimo że sytuacja nieznacznie się poprawia, Polska nadal znajduje się w czołówce krajów Unii Europejskiej, w których zgony z powodu chorób serca występują najczęściej. W 2013 roku z przyczyn kardiologicznych zmarło w Polsce ponad 177 tys. osób.

Z pomocą przychodzą fundusze unijne. W obecnej perspektywie finansowej, w znacznie większym stopniu niż dotychczas, wspierają rozwój usług medycznych. Dużą pulę środków przeznaczono m.in. na wdrażanie programów zdrowotnych dotyczących rehabilitacji leczniczej, ułatwiającej powrót do pracy i utrzymanie zatrudnienia.

Korzystają z tego placówki medyczne, które coraz częściej decydują się na wprowadzanie programów z zakresu leczenia chorób sercowo-naczyniowych. Jednym z uczestników projektu Pabianickiego Centrum Medycznego jest Sławomir Wendler.
– Lista dolegliwości utrudniających mi życie, z którymi codziennie muszę się zmagać jest długa – przyznaje pan Sławomir.

Mimo problemów ze zdrowiem nie zrezygnował z kariery zawodowej.
– Jestem aktywny pomimo licznych dolegliwości. Znajduję się pod stałą kontrolą lekarza i przyjmuję leki, które pomagają mi normalnie funkcjonować. Pracuję na stanowisku nastawiacza maszyn przy produkcji żarówek samochodowych i odpowiadam za jakość naszych wyrobów. Lubię swoją pracę, niestety po ośmiogodzinnej zmianie bardzo mocno odczuwam objawy związane z moją chorobą – mówi.
Chcąc poprawić stan zdrowia, pan Sławomir uczęszczał na zajęcia rehabilitacyjne w Pabianickim Centrum Medycznym. Podczas jednej z sesji zauważył plakat informujący o projekcie „Rehabilitacja kardiologiczna jako środek powrotu do życia społecznego i zawodowego", który skierowany jest do osób z dolegliwościami sercowo-naczyniowymi.
– Życie jest zbyt piękne, żeby zmarnować je przez zaniedbania i nieleczone choroby. Chcę być nadal aktywny, pracować i korzystać z życia. Dlatego postanowiłem się zgłosić – mówi.

Pan Sławomir został zakwalifikowany do projektu w lutym 2018 roku. Uczestniczy w sesjach aktywności fizycznej prowadzonych przez fizjoterapeutów. Bierze również udział w zajęciach z psychoedukacji oraz pozostaje pod stałą kontrolą lekarza.
– Jestem pewien, że udział w projekcie wyzwoli we mnie większą aktywność fizyczną, co w połączeniu z odpowiednią dietą, pomoże mi zrzucić zbędne kilogramy, które mają bardzo duży wpływ na moje zdrowie – przyznaje. – Personel w sposób przystępny przekazuje wszelkie informacje, dzięki czemu mogę tę wiedzę przyswoić i wykorzystać. Wzrasta przez to też świadomość związana z dbaniem o własne zdrowie – mówi.

Przedłużyć aktywność

Projekt Pabianickiego Centrum Medycznego adresowany jest do pacjentów kardiologicznych w wieku aktywności zawodowej, których stan zdrowia pozwala na podjęcie rehabilitacji. Docelowo weźmie w nim udział 256 uczestników.
– Działania ukierunkowane są na osoby najbardziej zagrożone opuszczeniem rynku pracy ze względu na problemy zdrowotne oraz tych, którzy dzięki rehabilitacji są najbliżsi powrotu do zawodu. Większość uczestników stanowią kobiety, ponieważ to one są bardziej narażone na choroby sercowo-naczyniowe – tłumaczy Renata Andziak, koordynator projektu.

Udział w projekcie rozpoczyna się od konsultacji lekarskich, podczas których ustalany jest indywidualny plan zajęć. Następnie uczestnicy korzystają z sesji psychoedukacyjnych z psychologami, dietetykami, pielęgniarkami i fizjoterapeutami dotyczącymi m.in. zasad prawidłowego odżywiania się czy sposobów redukcji lęku. Biorą również udział w zajęciach aktywności fizycznej.

– Łatwa i szybka dostępność do opieki medycznej, możliwość korzystania z indywidualnych, specjalistycznych konsultacji oraz wymiana doświadczeń z osobami o podobnych problemach – to główne atuty naszego projektu. Chcemy sprawić, żeby przynajmniej 30% uczestników powróciło do pełni sprawności – mówi Renata Andziak.

Projekt zakończy się 31 grudnia 2018 roku. Nadal można się zgłaszać. Więcej informacji pod numerem telefonu: 42 22 53 540.

Projekt:
Rehabilitacja kardiologiczna jako środek powrotu do życia społecznego i zawodowego

Realizator:
Pabianickie Centrum Medyczne sp. z o.o.

www.pcmnzoz.pl

– Uczestniczki projektu podeszły do oferowanej pomocy z dużym entuzjazmem. Są otwarte i zaangażowane. Nasze przedsięwzięcie okazało się dla nich bodźcem do podjęcia aktywności zawodowej – mówi Aleksandra Pisera.

RODZICIELSTWO KONTRA PRACA

Wiele kobiet chciałoby łączyć pracę zawodową z wychowaniem dziecka. Oczywiście jest to możliwe, choć bywa trudne. Często wymaga wyrzeczeń i poświęcenia. Na szczęście młodym mamom pomagają Fundusze Europejskie, wspierając przedsięwzięcia umożliwiające godzenie życia prywatnego z zawodowym.

Zachować równowagę

Na przełomie lat 70. i 80. XX wieku w Wielkiej Brytanii narodziła się koncepcja work-life balance, zakładająca, że zachowanie równowagi pomiędzy pracą, rodziną a pasjami jest najlepszą drogą do samorealizacji. Wiele młodych mam chce po urlopie macierzyńskim wrócić do pracy. Niestety, jak pokazują badania, rok to wystarczający okres, aby kompetencje pracownika uległy dezaktualizacji. Dlatego celem projektu „Mama w pracy", realizowanego przez Fundację Inkubator, jest aktywizacja kobiet po urodzeniu dziecka, wraz z zapewnieniem opieki ich dzieciom (do trzeciego roku życia).

Kiedy po szkole średniej Marta dostała się na studia z zarządzania, miała nadzieję na zdobycie dobrego wykształcenia. Po dwóch latach zrozumiała jednak, że wybrała kierunek, w którym nie potrafi się odnaleźć. Wróciła więc do rodzinnej Łodzi i zaczęła jeszcze raz. Tym razem na Uniwersytecie Łódzkim postanowiła zmierzyć się z psychologią. Nie miała jednak zamiaru poświęcać się wyłącznie nauce. Wiedziała, że nawet z wyższym wykształceniem bez doświadczenia zawodowego nie ma czego szukać na rynku pracy.
– Udało mi się zatrudnić w jednej z łódzkich kancelarii adwokackich na stanowisku sekretarki. Dbałam o kalendarz mecenasa i aplikantów, porządkowałam dokumenty, odbierałam telefony i umawiałam spotkania. Pilnowałam również terminów rozpraw i apelacji. Po miesiącu zapewniono mnie, że kancelaria chce związać się ze mną na stałe i że po trzeciej umowie – zleceniu, dostanę etat. Niestety, stało się zupełnie inaczej. Ostatniego dnia poinformowano mnie, że firma nie przedłuży ze mną współpracy – mówi.

Pani Marta od razu zarejestrowała się w urzędzie pracy, który szybko zaproponował staż w jednoosobowej firmie działającej w branży kredytów. I tutaj współpraca jednak nie wypaliła. Kiedy pani Marta stanęła przed kolejnym widmem żmudnego szukania zatrudnienia… zaszła w ciążę. W lipcu 2017 roku na świat przyszedł jej syn – Maksymilian.
– Jako samotna matka wiedziałam, że to na mnie spoczywa obowiązek zapewnienia Maksowi utrzymania. Musiałam więc znaleźć takiego pracodawcę, który będzie w stanie zaakceptować moją sytuację i ograniczoną dyspozycyjność – mówi.

Przypadkiem trafiła na projekt „Mama w pracy", który oferował dokładnie to, czego potrzebowała. Zgłosiła się i została zakwalifikowana.
– Odbyłam kilka sesji z psychologiem i doradcą zawodowym, dzięki którym na nowo uwierzyłam w siebie i w swoje możliwości. Uczestniczyłam w kursie z negocjacji, a przede mną jest jeszcze podobny, dotyczący sprzedaży – mówi pani Marta.

Zwieńczeniem udziału w projekcie jest staż trwający trzy miesiące, który pani Marta odbywa w biurze nieruchomości.
– Pełnię obowiązki młodszego asystenta ds. sprzedaży i każdego dnia pracuję z klientami, dopinając szczegóły kolejnych umów. Pracodawcy są wyrozumiali. Sami mają małe dziecko, więc doskonale wiedzą, w jakiej sytuacji się znajduję – zapewnia pani Marta.

Ważnym aspektem projektu jest zapewnienie opieki dla dziecka, podczas gdy pani Marta jest w pracy.
– Projekt przewidywał, że nianią może zostać ktoś z rodziny. W moim przypadku była to moja mama. Dzięki temu, kiedy jestem w pracy, wiem, że Maks jest pod dobrą opieką. Mam nadzieję, że z obecnym pracodawcą uda się podpisać umowę na stałe, ponieważ w tej branży czuję się świetnie i mogę się realizować – przyznaje.

Pomoc dla mam

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że ponad 3/4 kobiet biernych zawodowo w wieku 25-34 lata nie pracuje ze względu na konieczność opieki nad dzieckiem. Macierzyństwo jest więc jednym z głównych czynników bezrobocia wśród kobiet.

– Matkom, zwłaszcza samotnym, trudno pogodzić pracę zawodową z opieką nad dzieckiem. W naszym województwie liczba żłobków jest niewystarczająca. Dlatego zdecydowaliśmy się na stworzenie projektu, który pomagałby im w powrocie do pracy – mówi Aleksandra Pisera, koordynatorka projektu.

Wsparcie skierowano do 60 kobiet powyżej 18. roku życia. W ramach przedsięwzięcia zorganizowano m.in. indywidualne i grupowe poradnictwo psychologiczne i zawodowe, szkolenia dopasowane do predyspozycji pań oraz płatne staże trwające od 3 do 6 miesięcy.
– Wiele uczestniczek twierdzi, że najistotniejsze jest wsparcie w postaci niani, które zaoferowano matkom dzieci do lat 3. Dzięki temu mogą brać udział w projekcie wiedząc, że ich pociechy są pod dobrą opieką – przyznaje Aleksandra Pisera.

Projekt zakończy się 30 września 2018 roku.

Projekt:
Mama w pracy

Realizator:
Fundacja Inkubator

www.inkubator.org.pl

DZIŚ LICZY SIĘ ZDROWIE

Polacy należą do grupy szybko starzejących się społeczeństw Unii Europejskiej. W 2020 roku sześćdziesięciolatkowie będą stanowić blisko jedną czwartą mieszkańców naszego kraju. Problem negatywnych zmian demograficznych dostrzega również Komisja Europejska, rekomendując wspieranie usług zdrowotno-opiekuńczych jako elementu walki z wykluczeniem społecznym i ubóstwem.

Kondycja regionu

Łódzkie jest jednym z najszybciej starzejących się województw, co sprawia, że w szybkim tempie przybywa mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, a także przewlekle chorych. Jak wynika z diagnozy Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 – Krajowe Ramy Strategiczne, stan zdrowia mieszkańców jest niezadowalający. Region cechuje stosunkowo wysoka zachorowalność na przewlekłe choroby układu krążenia, nowotwory złośliwe, schorzenia układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej. Poważnym problemem są też choroby psychiczne. Niekorzystna sytuacja zdrowotna, przy stosunkowo dobrym poziomie infrastruktury i nasycenia kadrą, wymaga podjęcia wszechstronnych działań zmierzających do poprawy dostępu do usług zdrowotnych i opiekuńczych. Jest to tym ważniejsze, że dla wielu opieka nad osobą starszą, chorą, czy zależną staje się trudną codziennością, na którą nie zawsze są przygotowani. Istotne jest więc podjęcie działań wspierających rodziny w opiece nad osobami niesamodzielnymi. Z analiz wynika, że wsparcia wymagają też najmłodsi mieszkańcy regionu, szczególnie w zakresie wczesnego wykrywania wad rozwojowych. Dostrzegając zdrowotne wyzwania regionu, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 zarezerwowano znaczną pulę środków na działania w tym obszarze.

Pod opieką

Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi w 2018 roku zaplanował kilka konkursów z zakresu usług zdrowotnych skierowanych przede wszystkim do podmiotów leczniczych oraz instytucji pomocy i integracji społecznej, jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, podmiotów świadczących usługi na rzecz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dofinansowanie będzie można pozyskać na rozwój usług medyczno-opiekuńczych, w tym m.in. na wsparcie działalności lub tworzenie nowych miejsc opieki medycznej, działalność w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej, długoterminową opiekę domową, a także na teleopiekę, wsparcie psychologiczne i szkolenia dla opiekunów faktycznych. Docelowo ze wsparcia będą mogły korzystać osoby niesamodzielne oraz ich otoczenie (opiekunowie faktyczni oraz rodziny). W ciągu roku do rozdysponowania będzie ponad 5 mln euro. Co ważne, w ramach konkursu wspierane będą wyłącznie działania z zakresu deinstytucjonalizacji opieki medycznej, co oznacza, że usługi zdrowotne muszą być świadczone na poziomie lokalnych społeczności, a więc umożliwiać uczestnikom niezależne życie we własnym środowisku. Działania te mają zapobiegać odizolowaniu od rodziny, a gdy to nie jest możliwe, powinny zagwarantować warunki życia jak najbardziej zbliżone do warunków domowych. Wnioskodawcy powinni pamiętać, że świadczenia opieki zdrowotnej (m.in. długoterminowa opieka pielęgniarska) mogą realizować jedynie podmioty uprawnione do wykonywania działalności leczniczej. Pozostałe działania, m.in.: szkolenia personelu medycznego, prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego mogą realizować instytucje nieprowadzące działalności leczniczej.

W kwietniu br. zakończył się nabór na projekty związane ze świadczeniem usług medyczno-opiekuńczych w formule Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Na dofinansowanie liczyć mogą działania dotyczące m.in.: wsparcia działalności lub tworzenia nowych dziennych domów opieki medycznej (DDOM), długoterminowej medycznej opieki domowej nad osobą niesamodzielną, pomocy psychologicznej lub szkoleń dla opiekunów faktycznych (w szczególności członków rodzin). Środki mogą zostać przeznaczone na projekty zakładające świadczenie teleopieki medycznej oraz prowadzenie doradztwa w zakresie dostosowania podmiotów leczniczych do potrzeb osób niesamodzielnych czy wsparcie zespołów środowiskowych, w szczególności na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej lub psychiatrycznej. Co ważne, projekty mogą być skierowane jedynie do osób z Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, a więc miasta Łodzi i powiatów: brzezińskiego, łódzkiego-wschodniego, pabianickiego i zgierskiego.

Zakończono też konkurs w związku z opracowanym przez Departament Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego „Programem badań przesiewowych słuchu oraz mowy dla uczniów pierwszych klas szkół podstawowych z terenu województwa łódzkiego na lata 2018-2020". Wybrane projekty mają przyczynić się do zwiększenia wczesnej wykrywalności zaburzeń słuchu i mowy, poprzez przeprowadzenie akcji informacyjno-promocyjnej, szkolenia dla pielęgniarek szkolnych, spotkań edukacyjno-informacyjnych dla rodziców i opiekunów, zajęć edukacyjnych dla dzieci oraz badań przesiewowych i terapii logopedycznej. W tym roku Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi planuje ponownie ogłosić konkurs z tego zakresu.

W 2017 roku zostały ogłoszone dwa konkursy dotyczące

Świadczenie usług opiekuńczo-zdrowotnych w środowisku lokalnym ułatwi pielęgnowanie więzi społecznych i emocjonalnych seniorów oraz osób niesamodzielnych

utworzenia Centrów Usług Społecznych, których zadaniem jest świadczenie wsparcia dla najbardziej potrzebujących mieszkańców danej gminy, miasta czy powiatu. W szczególności dotyczy to osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym z niepełnosprawnością oraz osób niesamodzielnych wymagających opieki ze względu na podeszły wiek czy stan zdrowia. Łącznie wybrano 11 projektów, w ramach których powstaną Centra oferujące m.in. usługi asystenckie i opiekuńcze.
W tegorocznym konkursie wybrane projekty będą mogły ubiegać się o rozszerzenie zakresu oferowanego wsparcia o usługi zdrowotne, co jeszcze bardziej zwiększy kompleksowość realizowanych działań.

Ważna profilaktyka

To nie jedyne projekty ukierunkowane na wspieranie mieszkańców w zakresie usług medycznych. Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w maju br. przeprowadzi nabór w zakresie realizacji programu profilaktyki raka jelita grubego. Dotacje będzie można przeznaczyć m.in.: na badania kolonoskopowe (pokrycie kosztów znieczulenia), zapewnienie uczestnikom dojazdu niezbędnego do realizacji badania, a także działania informacyjno-edukacyjne polegające na zachęcaniu grup docelowych do badań profilaktycznych. Odbiorcami wsparcia będą mieszkańcy województwa łódzkiego w wieku aktywności zawodowej, w szczególności powyżej 50. roku życia. Z kolei we wrześniu planowany jest konkurs związany z realizacją programu profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy. W tym przypadku również podjęte zostaną działania zwiększające udział mieszkanek regionu w badaniach profilaktycznych.
Na koniec roku UM WŁ ogłosi konkurs dotyczący programów uwzględniających rehabilitację medyczną ułatwiającą powrót do pracy oraz umożliwiającą wydłużenie aktywności zawodowej. Wsparcie w tym zakresie skupione będzie przede wszystkim na schorzeniach, które stanowią główne przyczyny dezaktywizacji zawodowej w regionie. Są to: choroby układu krążenia, nowotwory, zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania, choroby układu kostnostawowego i mięśniowego oraz schorzenia układu oddechowego. Poszczególne programy z uwzględnieniem rehabilitacji medycznej będą ukierunkowane na grupy docelowe najbardziej narażone na opuszczenie rynku pracy z powodu czynników zdrowotnych lub planujące powrót na rynek pracy w efekcie korzystania z usług rehabilitacyjnych. Działania w tym zakresie dotyczyć będą w szczególności rehabilitacji kardiologicznej, neurologicznej, psychiatrycznej, onkologicznej, pulmonologicznej i rehabilitacji narządów ruchu. Dotacje będzie można przeznaczyć m.in. na świadczenie usług zdrowotnych i organizowanie turnusów rehabilitacyjnych.

Więcej informacji na temat ogłoszonych i planowanych konkursach można znaleźć na stronie www.rpo.wup.lodz.pl oraz www.rpo.lodzkie.pl w zakładce „Zobacz ogłoszenia i wyniki naborów wniosków".

ŚMIAŁO SIĘGAJ PO FUNDUSZE!

Chcesz skorzystać z unijnego dofinansowania? Marzysz, aby założyć własną firmę lub rozwinąć istniejącą działalność? A może szukasz pracy? Nigdy nie jest za późno, by dołączyć do grona korzystających ze środków unijnych. Zebrane informacje ułatwią Ci znalezienie pomocy odpowiedniej do Twoich potrzeb.

Powód do zadowolenia

W ciągu ostatnich kilku lat województwo łódzkie zmieniło się nie do poznania. Zaniedbane pofabryczne budynki przeobraziły się w tętniące życiem miejsca, w których odbywają się interesujące eventy społeczne i kulturalne. Inwestycje drogowe przyczyniły się do poprawy komunikacji w całym regionie. Oprócz otoczenia, zmienili się także mieszkańcy. Nie tylko podnieśli swoje kwalifikacje, ale również stali się aktywnymi uczestnikami życia społecznego i zawodowego. Nie da się ukryć, że siłą napędową tych zmian były – i nadal są – fundusze unijne.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 (RPO WŁ) został skonstruowany tak, aby środki przeznaczyć na inwestycje odpowiadające potrzebom naszego regionu. Mówimy tu zarówno o projektach infrastrukturalnych, jak również „miękkich", adresowanych do mieszkańców. Od samego początku perspektywy finansowej 2014-2020 zainteresowanie pozyskiwaniem unijnych funduszy jest bardzo duże. Lista dofinansowanych przedsięwzięć jest imponująca i co najważniejsze – ciągle otwarta!

Nie czekaj, działaj!

Z RPO WŁ 2014-2020 finansowane są projekty o kluczowym znaczeniu dla rozwoju regionu. Dziedziny oraz rodzaje przedsięwzięć wspieranych w latach 2014-2020 zostały dokładnie określone w szczegółowym opisie priorytetów programu, który dostępny jest na stronie internetowej www.rpo.wup.lodz.pl. w zakładce „Poznaj zasady działania Programu".
Ze wsparcia można skorzystać na dwa sposoby: bezpośrednio – jako podmiot ubiegający się o dofinansowanie lub realizujący projekt oraz pośrednio – jako osoba, która bierze udział np. w szkoleniach. Kto może ubiegać się o dotacje? Między innymi mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, jednostki samorządu terytorialnego, instytucje ochrony zdrowia, organizacje społeczne i związki wyznaniowe. Szczegółowa lista podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dotacje dostępna jest na stronie internetowej. Warto tam zaglądać, ponieważ jest na bieżąco aktualizowana.
Ze wsparcia mogą skorzystać również osoby, instytucje lub grupy społeczne, które nie ubiegają się bezpośrednio o dotację. Mogą jednak brać udział w przedsięwzięciach, realizowanych przez inny podmiot lub instytucję. W ten sposób korzystają z bogatej oferty szkoleń, kursów zawodowych, mogą starać się o usługę rozwojową dla firmy, dofinansowanie, czy pożyczkę na założenie działalności gospodarczej.
Jak zatem rozpocząć przygodę z Funduszami Europejskimi? Na początku warto odwiedzić Punkt Informacyjny w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Łodzi, przy ulicy Wólczańskiej 49 lub wejść na stronę internetową www.rpo.wup.lodz.pl w zakładkę „Skorzystaj z Programu", „Weź udział w projekcie". Można tam uzyskać szczegółowe informacje dotyczące konkretnego rodzaju wsparcia, dowiedzieć się jakie instytucje odpowiadają za jego udzielanie, a nawet jakie są terminy rekrutacji do projektów. Aby wziąć w nich udział, wystarczy sprawdzić warunki, zakres wsparcia i skontaktować się z realizatorem.
Zatem jakie rodzaje projektów są dostępne w ofercie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi? Jedną z form są dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Dotacji udzielają podmioty wybierane w trybie konkursowym. Projekty adresowane są do osób po 29. roku życia, pozostających bez pracy, w szczególnie trudnej sytuacji. Są to przede wszystkim osoby po 50. roku życia, długotrwale bezrobotne, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby o niskich kwalifikacjach. W projektach można uzyskać wsparcie w postaci szkoleń z przedsiębiorczości, doradztwa w zakresie opracowania biznesplanu, bezzwrotną dotację na uruchomienie działalności gospodarczej wraz z finansowym wsparciem pomostowym. Dane kontaktowe poszczególnych instytucji, można znaleźć w opisie projektów na stronie www.rpo.wup.lodz.pl.

Nie bój się prosić o pomoc

Dużym zainteresowaniem w naszym regionie cieszą się projekty służące aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W obecnej perspektywie na ten cel przeznaczono ponad 162 mln euro. W tym obszarze wspierana jest m.in. przedsiębiorczość społeczna, która daje możliwość trwałej aktywizacji społeczno-zawodowej osób znajdujących się poza rynkiem pracy. Projekty te realizują m.in. instytucje pomocy i integracji społecznej, podmioty ekonomii społecznej, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia czy organizacje pozarządowe. Na jaką pomoc można liczyć w ramach projektów? Przede wszystkim specjaliści pomogą Ci opracować indywidualną ścieżkę reintegracji. Uwzględnia ona szczegółową diagnozę Twojej sytuacji, predyspozycje oraz potrzeby. Możesz również skorzystać z pomocy psychologa, terapeuty czy doradcy zawodowego. W ramach projektów aktywizacyjnych można skorzystać ze szkoleń i staży zawodowych, a nawet uzyskać po nich zatrudnienie.
W Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Łodzi można zdobyć również informację o projektach z zakresu usług zdrowotnych dla osób niesamodzielnych. Przedsięwzięcia te adresowane są przede wszystkim do osób niesamodzielnych, które ze względu na podeszły wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność,

wymagają opieki. Z pomocy mogą skorzystać także opiekunowie oraz członkowie rodzin.
Co oferują projekty? Usługi pielęgnacyjne i opiekuńcze w ramach opieki długoterminowej dla osób niesamodzielnych, wsparcie psychologiczne oraz szkolenia z zakresu opieki medycznej dla opiekunów, wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego i wspomagającego lub teleopiekę. Od 2016 roku w naszym województwie z powodzeniem realizowane są projekty, w ramach których powstają Centra Usług Społecznych. Oferują one odpowiednią pomoc i kompleksowe wsparcie dla mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej. W Centrach można skorzystać z pomocy pedagoga, psychologa, asystenta rodzinnego czy doradcy zawodowego. W doborze usług społecznych duży nacisk położony zostanie na indywidualizację wsparcia, tak żeby jego zakres w jak największym stopniu był dostosowany do potrzeb potrzebujących. W przyszłości Centra rozszerzą swoją ofertę, obejmującą medyczną opiekę na osobami niesamodzielnymi, długoterminowe wsparcie psychologiczne dla członków rodzin, szkolenia dla opiekunów czy poradnictwo zawodowe dla osób zagrożonych wykluczeniem.
Dostępne są również projekty dotyczące usług placówek dla dzieci i młodzieży oraz placówek medyczno-opiekuńczych dla osób zależnych i niesamodzielnych. Zakładają one świadczenie co najmniej jednej z następujących form pomocy z katalogu usług: pomocy w opiece i wychowaniu dziecka w ramach placówek wsparcia dziennego, opiekuńczych usług asystenckich, usług w mieszkaniach chronionych lub wspomaganych. Warto wiedzieć, że w ramach kompleksowości projektu można rozwijać także działania uzupełniające usługi społeczne: działania wspierające opiekunów faktycznych w opiece nad osobami niesamodzielnymi, usługi prawne, informacyjne i doradcze, tworzenie wypożyczalni sprzętu wspomagającego i sprzętu pielęgnacyjnego niezbędnego do opieki nad osobami niesamodzielnymi, usługi dowożenia posiłków, transport, teleopiekę i systemy przywoławcze.
Na tym jednak nie koniec. Dostępne są też projekty wspierające rodzinną pieczę zastępczą i rodzinne domy dziecka. Oferują one szeroki wachlarz pomocy z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej m.in. wsparcie pracownika socjalnego i psychologa, trening gospodarowania budżetem, kursy prawa jazdy kat. B, korepetycje czy warsztaty kompetencji społecznych.

Pomoc uszyta na miarę

Twoja przygoda z funduszami może rozpocząć się także w pobliskim powiatowym urzędzie pracy (PUP), gdzie realizowane są projekty w ramach RPO WŁ. Wsparcie adresowane jest w szczególności do osób po 29. roku życia, znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Do tej grupy zaliczamy m.in. osoby po 50. roku życia, długotrwale bezrobotne, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami i o niskich kwalifikacjach zawodowych. Podczas wizyty pracownicy przeprowadzą diagnozę Twoich potrzeb i możliwości, na podstawie których zaoferują Ci skuteczne formy pomocy – w postaci szkoleń i staży zawodowych, prac interwencyjnych lub dotacji na rozkręcenie własnego biznesu. W ramach projektów możesz także skorzystać ze wsparcia psychologicznego oraz doradztwa zawodowego. Szczegółowe kryteria rekrutacji dostępne są w regulaminach znajdujących się na stronach internetowych oraz w siedzibach poszczególnych urzędów pracy.

Nowe formy wsparcia

Warto wiedzieć, że oprócz wyżej wymienionych form wsparcia oferowanych przez powiatowe urzędy pracy, w obecnej perspektywie uwzględnione zostały nowe instrumenty. Pamiętajmy jednak, że ich przyznanie jest uzależnione od profilu pomocy, który zostanie ustalony na podstawie analizy Twojej sytuacji i szans na rynku pracy oraz indywidualnego planu działania.
Jednym z nowych instrumentów jest bon szkoleniowy. Polega on na skierowaniu na wskazane przez Ciebie szkolenie oraz opłacenie kosztów, związanych z jego realizacją. W ramach bonu szkoleniowego zostaną sfinansowane koszty jednego lub kilku szkoleń, kursu zawodowego, niezbędnych badań lekarskich lub psychologicznych oraz przejazdu na szkolenia.
Inną formą wsparcia jest bon stażowy, który umożliwia organizację stażu u wskazanego przez Ciebie pracodawcy. Jest jednak jeden warunek – pracodawca musi zobowiązać się do zatrudnienia Ciebie po jego zakończeniu.
Ciekawym rozwiązaniem jest również bon zatrudnieniowy. Zostanie on przyznany na podstawie indywidualnego planu działania, opracowanego razem z doradcą. W ramach tego instrumentu, przyszłemu pracodawcy zostanie zrefundowana część kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenie społeczne.
Dużą popularnością wśród mieszkańców naszego regionu cieszą się bony na zasiedlenie. Z takiej formy wsparcia mogą skorzystać osoby bezrobotne do 30. roku życia, które podejmują pracę w odległości co najmniej 80 km od miejsca zamieszkania.

W trosce o pracownika

Środki unijne w ramach RPO WŁ można także przeznaczyć na wdrażanie procesów adaptacyjnych pracowników przedsiębiorstw. Realizacją projektów w ramach Osi X „Adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw w regionie" zajmuje się Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego. W obecnej perspektywie na ten cel przeznaczonych zostało ok. 115 mln euro. Oferowane wsparcie ma w znaczący sposób przyczynić się do wzrostu poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3. Brak wsparcia w tym obszarze stanowi poważne wyzwanie dla naszego regionu. Realizowane projekty mają ułatwić im powrót na rynek pracy przez tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi w żłobkach, klubach dziecięcych, u dziennych opiekunów, ale także poprzez zapewnianie opieki przez nianie. W ramach wsparcia rodzicom i opiekunom oferowane jest również doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy czy też szkolenia. Jeśli chciałbyś skorzystać z tej formy wsparcia, zgłoś się do jednej z instytucji wybranej do otrzymania dofinansowania – lista dostępna jest na stronie internetowej www.rpo.lodzkie.pl.

Zwolnienia monitorowane

Zagrożenie dezaktywacją zawodową powoduje, że w wielu regionach Polski mieszkańcy obawiają się o zatrudnienie. W naszym województwie z powodzeniem podejmowane są działania mające przeciwdziałać takim sytuacjom. W ramach RPO WŁ przedsiębiorcy mogą starać się o dofinansowanie programów typu outplacement. Osoby chcące założyć własną działalność gospodarczą także mogą liczyć na bezzwrotną dotację z Poddziałania X.2.2 „Wdrożenie programów typu outplacement".
Celem tych działań jest zapobieganie negatywnym skutkom zmian gospodarczych w naszym regionie. Dofinansowanie można otrzymać na realizację działań outplacement, obejmujących między innymi: szkolenia i doradztwo zawodowe, poradnictwo psychologiczne, pośrednictwo pracy, staże i praktyki zawodowe, studia podyplomowe czy bezzwrotne wsparcie na założenie działalności gospodarczej. Listę projektów, poszczególne regulaminy oraz warunki udziału w projekcie można znaleźć na stronie internetowej.

STAĆ ICH NA WIELE

Chcą pracować, rozwijać się i realizować marzenia. Jednak zamiast piąć się po szczeblach kariery bywają spychani na margines. Rynek pracy jest dla nich trudny, a postawa pracodawców często zamknięta. Raport „Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych w województwie łódzkim II", przygotowany na zlecenie Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi, przedstawia aktualną sytuację tej grupy społecznej w regionie.

Trochę statystyki

W województwie łódzkim żyje ponad 330 tys. osób z niepełnosprawnościami. Zdecydowana większość pozostaje poza rynkiem pracy. Według danych BAEL (Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności) w 2016 roku wskaźnik zatrudnienia w tej grupie wynosił w Łódzkiem tylko 22,6%.
– Na ograniczoną aktywność zawodową niepełnosprawnych wpływa wiele czynników. Dla przykładu, osoby z niepełnosprawnościami posiadają na ogół niskie kwalifikacje zawodowe, a niewiele jest ofert pracy dotyczących najprostszych zajęć. W konsekwencji, większość dostępnych propozycji nie jest dopasowana do ich możliwości – wymienia Katarzyna Pawlata, kierownik Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy. – Przyczyn należy szukać również po stronie zatrudniających. Mimo postępujących zmian w postrzeganiu niepełnosprawnych przez społeczeństwo, wśród pracodawców nadal żywe są stereotypy na temat ich mniejszej wydajności. Silna jest też niechęć do wypełniania formalności związanych z zatrudnianiem osób z tej grupy – dodaje.

Pracować bez barier

Jak wynika z raportu, znacznie zmniejszyła się w województwie łódzkim liczba zakładów pracy chronionej, przez co obecnie więcej osób znajduje zatrudnienie na otwartym rynku pracy.
– Zakłady pracy chronionej są jednak nadal ważnym elementem systemu, szczególnie dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub z upośledzeniem umysłowym – podkreśla Katarzyna Pawlata. – Choć rzeczywiście coraz więcej osób niepełnosprawnych szuka pracy na otwartym rynku, to jedynie 19% z nich znajduje zatrudnienie w wyuczonym zawodzie. Najczęściej trafiają do produkcji i handlu np. na stanowisko sprzedawcy. Bardzo często pracują na stanowiskach najniższych i przy pracach prostych. Są zatrudniani jako portierzy, dozorcy, pakowacze, sprzątaczki, pracownicy ochrony lub magazynierzy i – jak pokazują statystyki – chętnie podejmują pracę w pełnym wymiarze godzin, co przeczy stereotypowi niskiej wydajności.

Niepełnosprawnych pracowników częściej zatrudniają przedsiębiorstwa z sektora publicznego (45%) niż z sektora prywatnego (7%) oraz działające w branży produkcyjnej (22%) i zajmujące się obsługą nieruchomości i firm (13%). Pracodawcy zatrudniają przede wszystkim osoby z niepełnosprawnością ruchową (52%). Znacznie rzadziej w ofertach znajdują się miejsca pracy dla osób z niepełnosprawnością słuchową (24%), psychiczną (15%) czy wzrokową (14%). Na uwagę zasługuje wzrost odsetka chorujących psychicznie wśród zatrudnionych z 5% w 2011 r. do 15% w 2017 r. W objętych badaniem firmach osoby z niepełnosprawnością zatrudniane były najczęściej przy pracach prostych (58%). Jedynie 8% z nich zajmowało stanowiska pracowników biurowych.
– Istotne znaczenie dla sytuacji niepełnosprawnych na rynku pracy ma fakt, że przedsiębiorstwa biorące udział w badaniu w większości nie są przystosowane do zatrudnienia

Odsetek zatrudnionych osób z niepełnosprawnością ze względu na wiek wśród ogółu pracowników z niepełnosprawnością

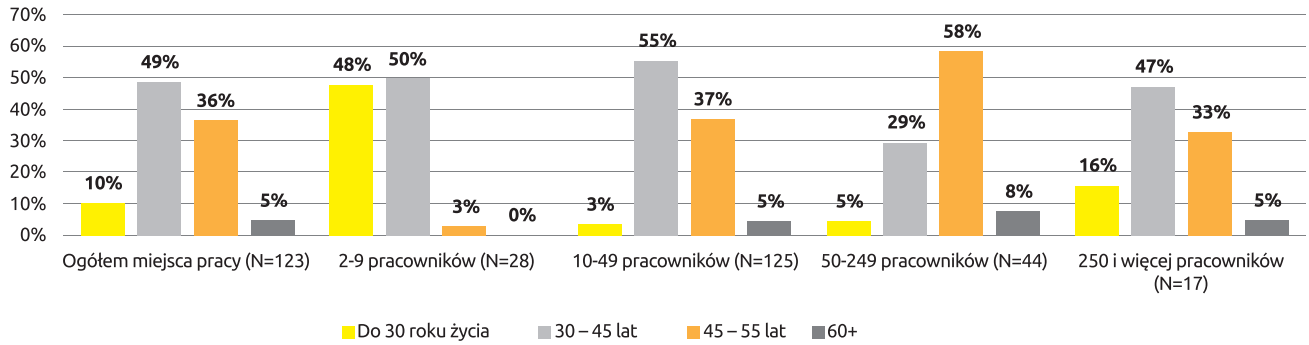

Źródło: Raport „Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych w województwie łódzkim II" (2017). Badanie pracodawców
N = miejsca pracy osób z niepełnosprawnością

Równe traktowanie w życiu zawodowym i społecznym, to najważniejsze postulaty, które głoszą osoby z niepełnosprawnością

takich osób, co więcej nie posiadają środków na sfinansowanie koniecznych udogodnień. Tak więc zatrudnienie niepełnosprawnego to raczej przypadek niż celowe działanie pracodawców – uważa Katarzyna Pawlata. Wyniki przeprowadzonego badania potwierdzają rozbieżność oczekiwań dotyczących pracy między pracodawcami i poszukującymi zatrudnienia niepełnosprawnymi. Pracodawcy poszukują przede wszystkim osób z konkretnymi kwalifikacjami, pracowników z przygotowaniem i wiedzą. Dopiero następnie deklarują przyjęcie do pracy na stanowiskach niewymagających szczególnych umiejętności (pomoc kuchenna, bileter, parkingowy). Tymczasem osoby z niepełnosprawnościami – co często wynika z braku odpowiedniego wykształcenia – preferują pracę, w której wysokie kwalifikacje nie są konieczne.
– Jako główną przyczynę niskiej aktywności zawodowej obie strony dość zgodnie wskazują stan zdrowia, uniemożliwiający podjęcie pracy. W dalszej kolejności wymieniane są uprzedzania i stereotypy, a także obawa o utratę dotychczasowych świadczeń (renty). Pracodawcy przyznają się również do znikomej wiedzy na temat możliwości zatrudniania osób z niepełnosprawnościami i obowiązków związanych z koniecznością przygotowania dla nich odpowiedniego stanowiska pracy. Na podstawie własnych doświadczeń obawiają się formalności, biurokracji i kontroli, jakie w ich odczuciu wiążą się z podjęciem takiej decyzji – wyjaśnia Katarzyna Pawlata.

Dla poprawy sytuacji niepełnosprawnych na rynku pracy konieczne jest obalenie negatywnych stereotypów pokutujących wśród pracodawców.
– Osoby z niepełnosprawnościami nie są mniej konkurencyjne i mniej wydajne od pozostałych pracowników. Mitem jest też, że przez niepełnosprawność trzeba obniżać wymagania i że osoby te mogą pracować tylko w niektórych zawodach, zaś koszty utrzymania ich stanowisk są większe od kosztów dotyczących stanowisk, na których pracują osoby pełnosprawne. Należy zwiększać wiedzę wśród pracodawców na temat korzyści wynikających z zatrudniania osób z niepełnosprawnościami. Niezbędne jest usprawnienie działań instytucjonalnych w zakresie aktywizacji zawodowej osób z orzeczoną grupą inwalidzką. Potrzeba też zmian systemowych, które rozwiążą problem tzw. pułapki rentowej. Ponieważ to sami niepełnosprawni, często bojąc się utraty przyznanych im świadczeń rentowych, nie chcą podejmować pracy zawodowej – podkreśla Katarzyna Pawlata.

Badanie wykazało też istotne braki w infrastrukturze poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy.
– W tym zakresie niezbędne jest stworzenie form pośrednictwa otwartego – łączącego bezpośrednio pracowników z pracodawcami, dającego jednocześnie realną pomoc przy zatrudnianiu. Warto w tym kontekście pomyśleć o zaangażowaniu asystenta pracy, a także o zorganizowaniu doradztwa dla przedsiębiorców zatrudniających osoby z niepełnosprawnościami.

Aktywizację zawodową niepełnosprawnych sukcesywnie wspierają Fundusze Europejskie. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 realizowanych jest wiele projektów oferujących realne wsparcie niepełnosprawnym, zarówno w formie usług zdrowotno-opiekuńczych, jak i możliwości odbycia szkoleń i staży zawodowych, czy skorzystania z pośrednictwa pracy oraz treningów kompetencji i umiejętności społecznych.

NIE CZEKAJ, ZGŁOŚ SIĘ DO PROJEKTU

Zachęcamy do udziału w projektach wyłonionych do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Przedstawiamy listę wybranych przedsięwzięć, w ramach których aktualnie prowadzone są rekrutacje.
Wskazane terminy mogą jednak ulec zmianie, dlatego w celu uzyskania szczegółowych informacji prosimy kontaktować się z realizatorami projektów. Pełny wykaz dostępny jest na stronie: www.rpo.wup.lodz.pl w dziale: Weź udział w projekcie.

CENTRA USŁUG SPOŁECZNYCH:

Realizator	Wsparcie	Obszar realizacji	Rekrutacja	Dane kontaktowe
Projekt: Centrum Usług Społecznych dla powiatu bełchatowskiego				
Stowarzyszenie Przystań	usługi społeczne w miejscu zamieszkania (asystenckie i opiekuńcze), usługi społeczne poza miejscem zamieszkania – świetlica środowiskowa, wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego, indywidualna ścieżka wsparcia	powiat bełchatowski	ciągła	Bełchatów, ul. Żeromskiego 1 tel. 516 045 260 biuro@przystan.belchatow.pl www.przystan.belchatow.pl
Projekt: Centrum Usług Społecznych powiatu kutnowskiego				
Powiat Kutnowski Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie	usługi psychologiczne i prawne, dzienny dom pobytu, wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, usługi opiekuńcze, Klub Seniora, placówka wsparcia dziennego, usługi asystenckie	powiat kutnowski	ciągła	Kutno, ul. T. Kościuszki 16 tel. 24 357-41-11 a.konwerska@powiatkutno.eu www.powiatkutno.eu
Projekt: Tomaszowskie Centrum Usług Społecznych				
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim	usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, usługi asystenckie, wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, wsparcie „Bezpieczny Senior", Dom Dziennego Pobytu, bezpłatne porady prawne i psychologiczne	powiat tomaszowski	ciągła	Tomaszów Mazowiecki, ul. Cekanowska 5 tel. 576 807 809 mopstomaszow@poczta.onet.pl www.mopstm.pl
Projekt: POMOC – Centrum Usług Społecznych w Skierniewicach				
Stowarzyszenie Wsparcie Społeczne „Ja – Ty – My"	poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, pedagogiczne), wsparcie terapeutyczne, psychologiczna terapia krótko- i długoterminowa, usługi opiekuńcze dla osób zależnych, usługi asystenckie, posiłki dla osób zależnych i niesamodzielnych, wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	miasto Skierniewice	ciągła	Skierniewice, ul. Senatorska 12 tel. 46 833 39 48 sekretariat@mopr.skierniewice.bipst.pl biuro@wsparciespoleczne.pl www.bip.moprskierniewice.nv.pl
Projekt: Centrum Usług Społecznych „WISIENKA"				
Powiat Łódzki-Wschodni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, wsparcie osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych, Klub Seniora, Dzienny Dom Pomocy, wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, usługi wspierające dla opiekunów faktycznych – specjalistyczne poradnictwo grupowe i indywidualne, rozwój specjalistycznych usług dla osób zależnych – posiłki (cały powiat)	powiat łódzki-wschodni	ciągła	Łódź, ul. Sienkiewicza 3 tel. 42 676 34 87 pcpr@lodzkiwschodni.pl www.pcpr-lodzkiwschodni.pl

WSPARCIE DLA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, W TYM OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ:

Realizator	Wsparcie	Obszar realizacji	Rekrutacja	Dane kontaktowe
Projekt: Lepsze jutro				
Powiat pabianicki Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach	aktywizacja społeczna (praca socjalna, wsparcie psychologa, trening gospodarowania budżetem domowym), warsztaty, obóz socjoterapeutyczny, aktywizacja edukacyjna (kurs prawa jazdy kat. B, refundacja kosztów wynajmu mieszkania, akademika, bursy, zakupu podręczników, korepetycje, refundacja czesnego)	województwo łódzkie	ciągła	Pabianice, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 2 biuro.projektuPCPR@interia.pl www.powiat.pabianice.pl
Projekt: Integracja II				
Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim	warsztaty i indywidualne porady prawne, warsztaty prozdrowotne, autoprezentacji, psychoterapia indywidualna, szkolenia, staże, pośrednictwo pracy, program PAI	województwo łódzkie	ciągła	Tomaszów Mazowiecki, ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 10/16 mopstomaszow@poczta.onet.pl www.mopstm.pl
Projekt: Pokonać niepokonane – wsparcie dzieci i młodzieży z pieczy zastępczej w Powiecie Opoczyńskim				
Powiat opoczyński Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie	wsparcie pracownika socjalnego i psychologa, wyjazdowe warsztaty dla dzieci ze zdiagnozowanym FAS i ich rodzin, korepetycje, warsztaty kompetencji społecznych, kurs prawa jazdy kat. B	województwo łódzkie	ciągła	Opoczno, ul. Kwiatowa 1a projekt.rpo@pcpropoczno.pl www.pcpropoczno.pl
Projekt: Wykorzystaj swój czas				
Gmina Rozprza Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozprzy	aktywizacja społeczno-zawodowa w formie kontraktu socjalnego, warsztaty psychologiczne, poradnictwo prawne, szkolenia zawodowe (magazynier, kierowca wózka jezdniowego, sprzedawca, kierowca kat. B, kierowca kat. C wraz z kwalifikacją wstępną, spawacz metoda MAG 135 i TIG 141, kurs fryzjerski, kurs komputerowy), wykład „Jak zdrowo żyć?", staże po odbyciu szkoleń	powiat piotrkowski	ciągła	Rozprza, Al. 900-lecia 3 ug@rozprza.pl www.rozprza.pl
Projekt: Jesteśmy aktywni				
Powiat pajęczański Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pajęcznie	działania w projekcie ukierunkowane są na aktywizację edukacyjną (korepetycje, zakup wyprawek szkolnych, zajęcia z wykorzystaniem tablicy interaktywnej – dzieci, kurs komputerowy – dorośli) oraz społeczną (wsparcie psychologa, wsparcie logopedyczne, warsztaty komunikacji interpersonalnej)	powiat pajęczański	kwiecień – maj 2018	Pajęczno, ul. Kościuszki 76 www.powiatpajeczno.pl

AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Realizator	Wsparcie	Obszar realizacji	Rekrutacja	Dane kontaktowe
Projekt: Zależność? Nie! Niezależność? Tak!				
Stowarzyszenie Wspierania Dobrej Praktyki Pedagogicznej „Prodesse"	kwalifikacja do projektu,treningi mieszkaniowe, IPD i szkolenia, staże zawodowe, pośrednictwo pracy	województwo łódzkie; powiaty: brzeziński, łódzki wschodni, zgierski, łowicki	kwiecień – maj 2018	Głowno, Sikorskiego 42 tel. 42 717 65 42 prodesse@interia.pl www.prodesse.org
Projekt: SKUTECZNA Aktywizacja społeczna i zawodowa 70 osób z niepełnosprawnościami z woj. łódzkiego szansą na AKTYWNOŚĆ				
Fundacja Aktywnej Rehabilitacji	przygotowanie ON do aktywności – wsparcie motywacyjne indywidualne, przygotowanie 36 osób z niepełnosprawnością do aktywności – wsparcie motywacyjne grupowe, wsparcie zawodowe (szkolenia), grupowa aktywizacja zawodowa, wsparcie zawodowe (staże), indywidualna aktywizacja zawodowa	województwo łódzkie	kwiecień – grudzień 2018	Warszawa, ul. Łowicka 19 tel. 22 651 88 03, 22 651 88 02 info@far.org.pl www.far.org.pl

Projekt: W drodze do celu				
Stowarzyszenie Aktywnego Wspierania Gospodarki	praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne-psychologiczne, poradnictwo zawodowe, kursy i szkolenia zawodowe, pośrednictwo pracy, staże zawodowe	województwo łódzkie; powiaty: poddębicki, wieluński, bełchatowski	kwiecień 2018, lipiec 2018, październik 2018, styczeń 2019	Wrocław, Piękna 56a/3 tel. 691 082 877 biuro@sawg.pl www.sawg.pl
Projekt: Grunt to podstawa				
Fundacja Razem	opracowanie Indywidualnej Ścieżki Reintegracji Społecznej, Life and carreer coaching, poradnictwo zawodowe, indywidualnie dobrane szkolenia, pośrednictwo pracy, pięciomiesięczne staże	województwo łódzkie	tryb ciągły od kwietnia do sierpnia 2018	Łódź, 6 Sierpnia 5/2 tel. 694 711 467, 42 298 70 35 razem@fundacjarazem.org.pl www.fundacjarazem.org.pl
Projekt: Akademia aktywności w województwie łódzkim				
EHED Usługi szkoleniowe Eryk Kowcuń	trening kompetencji i umiejętności społecznych, trening aktywności zawodowej – identyfikacja potrzeb uczestnika projektu wraz z opracowaniem IPD (obligatoryjnie), kursy/szkolenia zawodowe, staże zawodowe, pośrednictwo pracy	województwo łódzkie	marzec – grudzień 2018	Pleszew, M. Reja 2/2 tel. 668 492 757 kowcun@poczta.onet.pl www.ehed.eu
Projekt: W drodze do aktywności!				
GOS Polska Sp. z o.o.	Indywidualna Ścieżka Reintegracji dla uczestników, realizacja warsztatów społecznych i poradnictwa psychologicznego, szkolenia i staże zawodowe, pośrednictwo pracy, Case Management	województwo łódzkie	kwiecień – wrzesień 2018	Szczecin, ul. Królowej Korony Polskiej 24/105 tel. 91 424 40 72 kosobucka@gos-polska.pl www.gos-polska.pl
Projekt: Samodzielni i odważni. Razem w przyszłość				
Międzynarodowe Stowarzyszenie Pomocy „Słyszę Serce"	streetworking – w ramach instrumentu aktywizacji społecznej , warsztaty kompetencji psychospołecznych– w ramach instrumentu aktywizacji społecznej, życiowe warsztaty umiejętności praktycznych pt. „Akademia życia" – w ramach instrumentu aktywizacji społecznej, wsparcie edukacyjne pn. „Z edukacją za pan brat" (komponent I – V) – w ramach instrumentu aktywizacji edukacyjnej, wsparcie doradcze – w ramach instrumentu aktywizacji zawodowej, wsparcie szkoleniowe – w ramach instrumentu aktywizacji zawodowej, wsparcie w postaci asystenta usamodzielnienia – w ramach aktywizacji społecznej	województwo łódzkie	ciągła od marca 2018	Łódź, Skarbowa 28 tel. 42 616 09 69 poczta@slyszeserce.org.pl www.slyszeserce.org.pl
Projekt: Kowale losu				
Andrzej Słaby MODRZEW	opracowanie Indywidualnej Ścieżki Reintegracji Społecznej, wsparcie coachingowe, specjalistyczne wsparcie doradcze, poradnictwo zawodowe, przygotowanie zawodowe dorosłych – etap 1 przygotowanie teoretyczne, przygotowanie zawodowe dorosłych – etap 2 nauka praktyczna w miejscu pracy, pośrednictwo pracy	województwo łódzkie, powiaty: bełchatowski, wieluński, poddębicki	tryb ciągły od czerwca do września 2018	Łódź, Przełęcz 8/5 tel. 694 711 467, 42 298 70 35 andrzej@modrzew.net www.modrzew.net
Projekt: Profesja na nowo w obszarze rewitalizacji miasta Łodzi				
Fundacja Uwolnienie	warsztaty: trening z autoprezentacji, umiejętności pracy w zespole oraz umiejętności prospołecznych, poradnictwo zawodowe, szkolenie z obsługi komputera, szkolenia zawodowe, staże, pośrednictwo pracy	Łódź	od kwietnia 2018	Łódź, ul. Inowrocławska 5a tel. 42 630 36 07 www.uwolnienie.pl
Projekt: Aktywna Łódź				
Miasto Łódź Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi	warsztaty rozwoju osobistego, udział w Programie Aktywizacja i Integracja, poradnictwo zawodowe (grupowe i indywidualne), szkolenia zawodowe, streetworking – działania skierowane głównie do osób bezdomnych	Łódź	luty – sierpień 2018, styczeń – sierpień 2019	Łódź, ul. Kilińskiego 102/102a tel. 42 632 40 34

Wersje dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
są dostępne na stronie internetowej: www.rpo.wup.lodz.pl/wytwornia

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita Polska

promuje łódzkie

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Zmieniamy Łódzkie
z Funduszami Europejskimi
www.rpo.lodzkie.pl

Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi

PUNKT INFORMACYJNY EFS
90-608 Łódź, ul. Wólczańska 49
bud. B-pok.1.03 i 1.04
tel. 42 638 91 30/39
e-mail: rpo.wup.lodz.pl
www.rpo.wup.lodz.pl